

БЧУ

1927

КБЧУ.

1934

23

НОВЕ

МИСТЕЦТВО

10 РОКІВ
ЖОВТНЯ

8225

ЦЕНТРАЛЬНА
НАУКОВО-УЧБОВА
БІБЛІОТЕКА

Василь Срімілов

**КРАСВІЙ ВІДДІЛ
ВУФКУ**

ХАРКІВ,
вул. К. Лібкнекта, 5
Телеф.: 20-96 і 15-85

1-й
ім. К. ЛІБКНЕХТА
вул. К. Лібкнекта
Каса з 5 год.

2-й
ім. КОМІТЕРНА
вул. 1-го Травня
Каса з 4 год.

3-й
ЧЕРВОНИЙ МАЯК
Сергіевський майдан
Каса з 4 год.

4-й
ім. К. МАРКСА
вул. Свердлова
Каса з 5 год.

5-й
ім. ДЗЕРЖИНСЬКОГО
вул. Свердлова
Каса з 5 год.

В робітничих
районах

6-й
„ЖОВТЕНЬ“
вул. Жовтневої Революції, № 32
(кол. Москалівська)

7-й
ПРОЛЕТАРІЙ
(кол. Современний)
ріг Кладовищенської
та Гільської вулиць
Каса з 4 год.

ДЕРЖКІНО-ТЕАТРИ ВУФКУ

З вівторка 8 листопада

БАНДИТКА

за уч. Мільтона Сільс

**КРИЛА
ХОЛОПА**

БАНДИТКА

за уч. Мільтона Сільс

**БОГИНЯ
ДЖУНГЛІВ**

Пригоди Д'Артаньяка

за уч. Дугласа Фербенкса

8, 9, 10

**СОЛІСТКА
ЙОГО
ВЕЛИЧНОСТИ**

11, 12, 13

НАМУС

**КАФЕ
ФАНКОНІ**

**СОЛІСТКА
ЙОГО
ВЕЛИЧНОСТИ**

**ХАРКІВСЬКА
ДЕРЖАВНА
ОПЕРА**

РИМАРСЬКА, 21

Телефон 1—26.

Четвер 10 Листопада Серія В.

ВИБУХ

Опера на 4 дії 8 карт.
з прол. та епілогом

П'ятниця 4 Листопада Серія Е

ЄВГЕН ОНЕГІН

Опера на 3 д. 7 кар.

Субота 12 Листопада Серія Д.

ВИБУХ

Опера на 4 дії 8 карт.

Неділя 13 Листопада Серія Б

ЧІО-ЧІО-САН

Опера на 4 дії

Продаж абонементів продовжується.

Х А Р К І В

ДЕРЖАВНЕ
КОНЦЕРТОВЕ
БЮРО

Вівторок 8-го Листопада

СЕЗОН 1927-28 р.

— ДРУГИЙ —
ПОЗААБОНЕМЕНТНИЙ

КОНЦЕРТ

ЗА УЧАСТЮ

ЗНАМЕНИТОГО ЕСПАНСЬКОГО ПІЯНІСТА

ТЕАТР
ДЕРЖАВНОЇ
ОПЕРИ

Жозе Ітурби

Подробиці в афішах

ДЕРЖАВНИЙ
ДРАМАТИЧНИЙ
ТЕАТР

„БЕРЕЗІЛЬ“

Вул. Лібкнекта 9
Тел. 1—68.

Неділя 6, Понеділок 7, Четвер 10, Субота 12, Неділя 13 листопада

ЖОВТНЕВИЙ ОГЛЯД

Урочисте грище на 2 розділи, 26 яв.

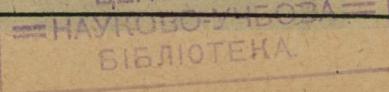
Ставлення гол. режисера мист. керовника театру **Леся Курбаса**.

Оформлення сцени, убрання і маски В. Меллера.

Музика Ю. Мейтуса.

Початок о 8 год. веч.

Квитки продають з 11 до 2 год. — від 5 до 8 год.

ДЕРЖАВНИЙ
ХАРКІВСЬКИЙ
ТЕАТР

(Вул. Панцерн. Потем.
№ 82)
Tel. 35-84.

ПОЧАТОК о 8 г. веч.

ПІСЛЯ КІНЦЯ
ТРАМВАЙ №№ 4, 5, 6

Каса відчинена від
11—2 та 3—5 г. веч.

Вівторок 8, Середа 9, Четвер 10, Неділя 13 Листопада

ВИСТАВ НЕМА

П'ятниця 11-го, Неділя 12-го Листопада

РЕСПУБЛІКА

НА КОЛЕСАХ

П'ЄСА НА 3 ДІЇ (12 одм.) Я. МАМОНТОВА
Постановка А. ЗАГАРОВА. Оформл. сцени
худ. МАГНЕРА. хореогр. Н. ШУВАРСЬКОЇ

Субота 12 листопада

В ТІ ДНІ (БАНКРОТ)

П'ЄСА НА 5 ДІЇ (15 одм.) С. ЛІВІТІНОЇ

Переклад Ю. СМОЛИЧА
Режисер Л. КЛІШЕЇВ. Оформл. сцени
худ. МАГНЕРА

РУССКИЙ ДРАМАТИЧЕСКИЙ ТЕАТР

ПОМЕЩЕНИЕ
ГОС. ЕВР. ТЕАТА
бывш.

Малый Театр
Харьк. Набережн. 6
Tel. 35-54

НАЧАЛО
СПЕКТАКЛЕЙ
РОВНО
в 8 час. веч.

Вторник 8 ноября

ГОРЕ от УМА

комедія в 4 актах Грибоєдова

У. С. С. Р.

:: ХАРЬКОВ ::

Зимний Сезон

1927/28 года

Среда 9, воскресенье 13 ноября
ИВАН КОЗЫРЬ и ТАТЬЯНА РУССКИХ

пьеса в 3 акт. 22 эпизода Смолина

Четверг 10, пятница 11, суббота 12 ноября
ПРЕМЬЕРА!

ПРЕМЬЕРА!

ЛЮБОВЬ ПОД ВЯЗАМИ

пьеса в 12 карт. О'Нейль

Директор И. С. Вейнберг Главн. Администратор
Администр. Я. Подольский Георгий Бунин

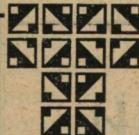
После 3-го
сигнала вход
в зрительный
зал закрыт
:: для всех ::

ПЕРШИЙ
держави.
театр для
вул. СВЕРДЛОВА, 18

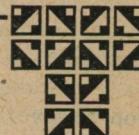
Неділя 6-го листопада о 6 ч. вечера
Понеділок 7-го листопада о 2 ч. дня

ТИМОШЕВА РУДНЯ

Постановка І. ЮХИМЕНКА
Оформлення Г. ЦАПКА
Дирігент ЛЕВАНКОВСЬКИЙ

ИЗДАТЕЛЬСТВО

„ТЕА-КИНО-ПЕЧАТЬ“

Ленинград, Пр. 25-го Октября, 28, тел. 582-26 и 2 31-41

РЕДАКЦИЯ
ТЕАТРАЛЬНО-МУЗЫКАЛЬНОГО
СПРАВОЧНИКА на 1928 год

(4-й год издания)

просит всех артистов, музыкантов, театрально-музыкальных деятелей, заведующих музыкально-театральными производственными мастерскими, настройщиков и прочих, дать сведения о себе, о своих предприятиях и учреждениях и о театрально-музыкальной жизни города для бесплатного помещения в „Справочнике“

Присылка сведений не позднее 15 ноября с. г.

Выпуск „Справочника“—около 10 декабря

Цена в переплете по подписке с доставкой и пересылкой (при высылке денег)—1 р. наложенным платежем 1 руб. 30 к. Заграницу вдвое. Сведения и заказы направлять в Редакцию „Справочника“—Ленинград, 8.
Ул. Союза Печатников, 19 кв. 4. тел. 109-12)
И. В. ПОКРОВСКОМУ

Издательство „Справочник“

**КІЇВСЬКА
ДЕРЖАВНА АКАДЕ-
МІЧНА ОПЕРА**

Телефон № 3—88, 18—66

Вівторок 8 листопада

І С К Р И

Четвер 10 листопада

(зачинена вистава)

Тарас Бульба

Субота 12-го листопада

А І Д А

Середа 9 листопада

Вистави немає

П'ятниця 11 листопада

Вистави немає

Неділя 13-го листопада

ранком **ТАРАС БУЛЬБА**

Серія Д. ввечері

ЛЕБЕДИНЕ ОЗЕРО

**ДЕРЖАВНИЙ
ДРАМАТИЧНИЙ**

ТЕАТР

Ім. І. ФРАНКА

Директор театру
І. Грузінов

Гол. адміністр.
Н. Радлевич

Адміністратор театру
Л. Левченко

ТЕАТР ім. ЛЕНІНА (КІЇВ, майдан Спартака № 2
Телефон 8-55)

Четвер 10-го, Субота 12-го листопада

ЛЮБОВ і ДИМ

П'ятниця 11-го, листопада

СОН ЛІТНЬОЇ НОЧІ

Неділя 13-го листопада

ДЖУМА МАШІД

В ПОМЕШКАННІ
::::: БУДИНКУ :::::
::::: ДЕРЖПРО- :::::
МІСЛОВОСТИ :::::

::::: ВХІД :::::
ВІЛЬНИЙ

8-го ЛИСТОПАДА ВІДКРИВАЄТЬСЯ ЮВІЛЕЙНА

ВСЕУКРАЇНСЬКА ХУДОЖНЯ ВИСТАВКА

● ● ● „10 РОКІВ ЖОВТНЯ“ ● ● ●

ВІДДІЛИ: 1) живописи, скульптури й графіки

2) архітектурний

3) художньо-промисловий

ВИСТАВКА ВІДКРИТА ЩО-ДНЯ від 12—7½ г. та в свята з 10—6 г.

НОВЕ МИСТЕЦТВО

ТИЖНЕВИК

ВІДДІЛУ МИСТЕЦТВ УПО УСРР

№ 23 (64)

7 ЛИСТОПАДА

1927

Адреса редакції:
 Харків, вул. Карла
 Лібкнекта, б. № 9.
 Телефон № 1-68.

Жовтень розв'язав ————— творчі сили народу

Підсумки проробленого у всіх галузях будівництва пролетарської держави за десять років яскраво свідчать нам наявність досягнень. В галузі культурного будівництва ми так далеко пішли вперед порівнюючи з часами дореволюційними, що навряд чи є в історії минулого епоха, дорівнююча нам і темпом розвитку і надбаннями за такий короткий час, що ним є десять років. І до того наше будівництво ми почали після колосальної руйни на всіх ділянках духовної і матеріальної культури. Прийшлося перемагати на фронтах фізичної боротьби і разом будувати підвальні нового життя. І будувати часто недосвідченими руками, часто без потрібних засобів і умов для творчої роботи. Однак будували, училися на своїх власних помилках, а іх було досить, і йшли вперед, перемагаючи усі перепони, що стояли нам на шляху. Зараз, оглядаючи передений шлях, перебираючи в пам'яті окремі моменти, іноді дивується, — дивується надлюдська енергія, що її вкладено нами.

Пролетарська революція розв'язала творчі сили країни, що до того перебували під соціальним і національним гнітом. Революція дала можливість проявити себе творчій енергії самих низів соціальної структури суспільства часів царівства. Експлоатовані, класи вийшли з під визиску капітала на широкий шлях творення нової культури. До революції пролетаріят мусив живитися тільки крихтами з барського стола буржуазної культури і до того ідеологія пануючої класи

піднесена під різним соусом отравляла його організм. Все, що розходилося з цією ідеологією, що підривало її пануюче становище, всяка жива, сміліва думка направлена проти системи експлоатації вбивалася в самому зародкові. Сила талантів загинула так, не маючи можливості піднести. А скільки їх виділяв пролетаріят і тільки окремим сильним індивідуальностям пощастило перемогти нелюдським зусиллям усі перепони і сказати своє слово. При таких умовах пролетаріят не міг творити нормально свою культуру і збагачувати її скарбами новими. Але процес утворення її йшов. В галузі мистецтва й тоді вже наявні були деякі надбання, що з революцією пішли морости буйним цвітом.

В такім стані перебувало творення пролетарської культури в бувшій російській монархії.

Для української культури мистецтва ярмо політики, нащадків славетного „тормоза“ було подвійне. На Україні крім утисків зверхньої класи, культура зазнала ще либонь більших утисків національних. Ще не стерлися в нас усіх з пам'яті ті часи, коли найневинніша книжечка, писана українською мовою, щоб дістатися до широких мас, мусила перелізти нечувано тяжкі перепони. Але це власне дріб'язковий приклад. Національна політика російського царства була віками вироблена системою утиску так званих „окраїнних народів“, що мала до своїх послуг дуже мідний і організований апарат — від поліцая — до ученого — обrusителя.

Жовтнева революція, перевернувши „тормоза“ на „пугало для народа“, знищила ці перепони для розвитку національних культур і не тільки знищила, а й показала шляхи цього розвитку. І тоді тільки стало ясним для всіх, які велітенські можливості культурні душив царат в глибині широких мас.

Розвиток культури забуяв на всіх ділянках і у всіх народів Союзу Радянських Соціалістичних Республік таким темпом, на який, правду кажучи, мало хто сподівався.

Десять років тому Україна, була ще незораним культурою полем. Десять років тому, наша література крім двох трьох одиниць не могла піднести до середнього рівня хоча-б тіж руської літератури. Наш театр жив ідеями й майстерством середини XIX століття. Наше образотворче мистецтво, як галузь національної культури ледве животіла. Музика не підносилась по-над примітивні хорові композиції.

А сьогодні в літературі ми маємо низку імен, що їх можна без побоювання ставити поруч з кращими іменами письменників інших культурних народів.

Маємо по-за національного мистецького маштабу театр „Березіль“ і поруч його ще низку великих державних драматичних театрів та низку пересувних—робітничес-селянських і театрів місцевого значення. За десять років революції ми виховали кілька десятків художників об'єднаних у дві великих асоціації, АРМУ та АХЧУ, що вже на своїх виставках показали дужі тенденції до розвитку. Маємо три оперні театри.

Справді подивувідний крок наперед.

Але найголовніше, не в цім. Наші досягнення в справі культурного будівництва, хоч які вони здаються велиki, ще далекі й до середини того рівня, який ми потрібуємо на сьогодні мати. Нам ще треба рости й розвиватися.

І Жовтнева Революція, крім того, що дала нам на сьогодні, найголовніше дала на завтра.

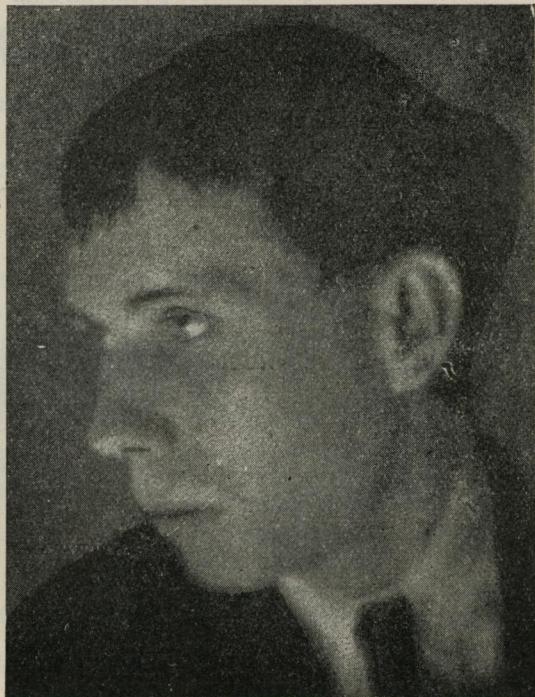
Вона дала перспективи розвитку української пролетарської культури.

Свідома цього й певна своїх сил та хисту вступає наша мистецька культура в одинадцятий рік своєї пролетарської доби.

Основоположники нового

Народний артист Республіки Лесь Курбас

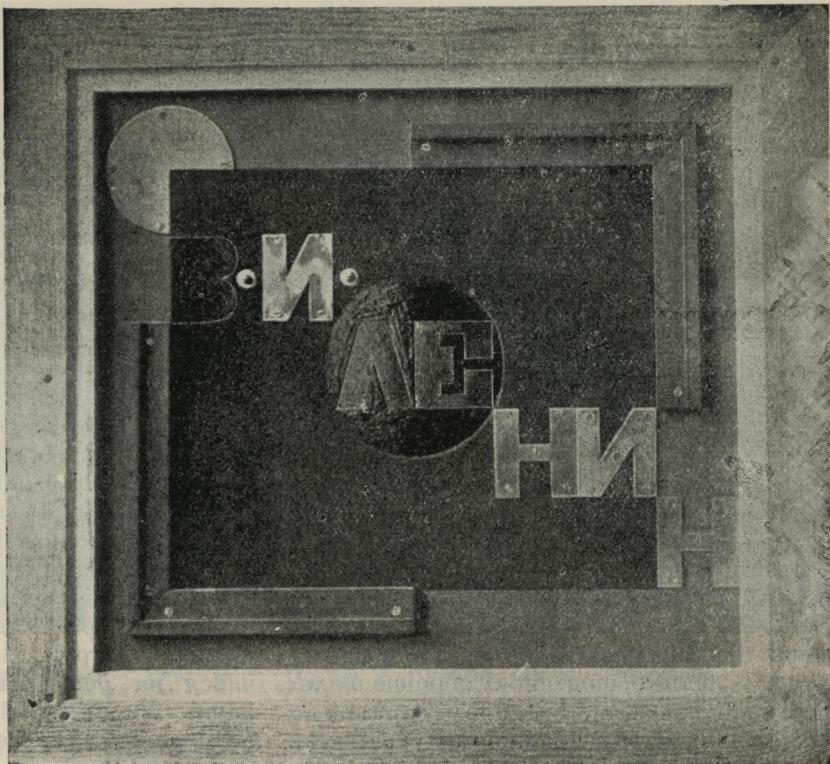
Художник Анатоль Петрицький

„Мистецтво належить народові. Воно мусить своїм корінням як найглибше вростати в саму товщу широких працюючих мас. Воно мусить бути зрозумілим для їх і любимим ними.

Воно мусить об'єднувати почуття, думку й волю цих мас, підносити їх. Воно мусить уділити з поміж їх художників і їх розвивати“.

Треба взяти всю культуру, що залишив капіталізм і з неї збудувати соціалізм. Треба взяти всю науку, техніку й мистецтво, всі знання. Без цього ми життя комуністичного суспільства збудувати не можемо“.

Ленін

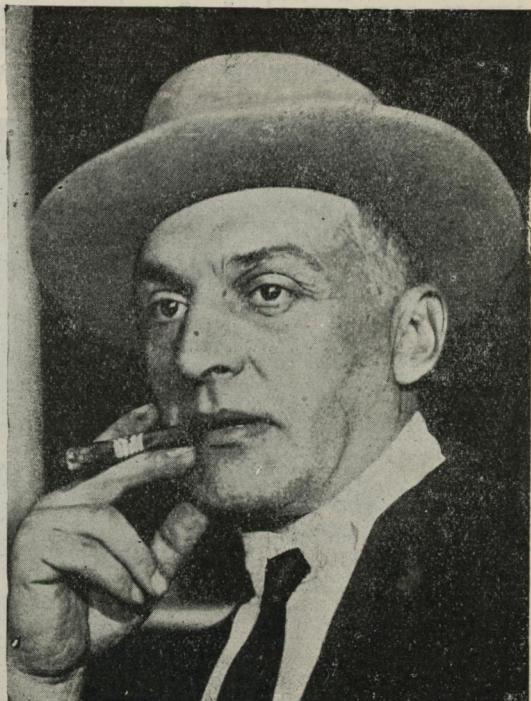
Худ. В. Єрмілов

композиція

Український театр

Заслужений артист Республіки Гнат Юра

Художник Вадим Меллер

Український театр за десять років Жовтня

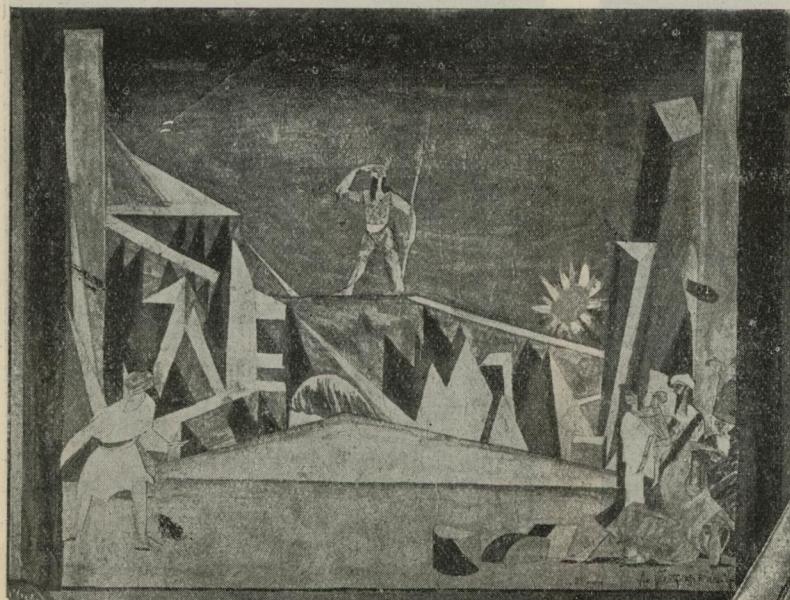
Революція спіткала український театр у надзвичайно відповідальний момент його розвитку:—в самому театрі українському на той час відбувалася революція.

Ще ген задовго до 1917 року українське театральне мистецтво дожило до кризи—воднораз і формальної, і ідейної. Театр тоді вже досить міцно отаборився в місті (Київ) і чим раз-більш залучав до себе шари постійних глядачів. Більше-менше однородний до того український глядач—диференціювався: в театральній залі сидів і міщанин, і інтелігент, і дрібний буржуа, і робітник. „Борець за українську народність“—український театр мусив тепер задовольняти прагнення всього різноманітного контингенту глядачів, він мав бути і „носієм українських національних ідей“, і „просвітителем“, і „просто щоденною порцією післяробітньої розваги“. І ідейно, і формально він опинився між традиціями українства й україnofільства з одного боку та традиціями сусіднього руського місцішого, досконалішого театру—з другого. За третю грань був йому сучасний, щоденний глядач із своєю сучасною ж, щоденною ж опінією.

Це неминуче призвело до, зовні наче непомітного, а в середині надто хворобливого розкладу. Ідейний зміст усталеного українського театру опинився під загрозою—просвітленство і народництво

виступало, як певна деформація „україноФільства“ з певним усвідомленням національного процесу і певними до того відповідними вимогами. Були й такі групи глядачів, а згодом і організаторів, театру, що їх взагалі не задовольняли обмежені функції етнографічного театру і вони розглядали український театр з погляду розвитку світового театрального мистецтва. Та й міський, особливо буржуазний та інтелігентний глядач, вихований на руському театрі, вимагав і від українського ширшого діапазону, шукав в ньому знайомих штампів, цінив його мірилом руських традицій і—зрозуміло—не задовольнявся. Формальна криза—завсідня супутниця ідейної—від цього ще більше загострювалася.

Процес розкладу пішов в середині самого театру. Насамперед він познанчився на репертуарі, а далі й на виконанні. Український театр почав виставляти перекладні п'єси (русські та світові), разом із тим „перекладаючи“ і самий зміст руського найбільше, та світового театру: він позичав сторонніх традицій. З'явилися з поміж авангарду культурно-мистецького й свої апологети нових тенденцій—Лесь Українка, Винниченко, Олесь,—що шукали українському театрі нових стежок: від просвітленства й народництва кожний на свій шлях. Традиційний реалізм Винниченкової творчості—ближчий до звичок тодішнього глядача—перемагав національну символіку Олеся й він український театр на проторовані стежки до культури буржуазного театру. Увесь цей складний і надзвичайно хворобливий процес розкладу старого українського театру проте слід відзначити в нашій історії, як процес безпereино позитивний. Ця „европеїзація“ українського театру за тих, передреволюційних часів, була явищем активним і прогресивним—і роль „европеїзаторства“ була стільки ж позитивна для українського театру до революції, скільки негативною вона стала для

Театр ім. Шевченка 1920 р. Декорації до „Моїсея“. Худ. А. Петрицький

Молодий театр 1918 рік—„Цар Едип“. Постан. Л. Курбаса, худ. А. Петрицький

нього після революції, коли просякала в деяких театрах, як так званих „одрижка“ вже „старих“ тенденцій.

Позитивно ж була на ті часи тому, що міняла саме становлення театру, а не тільки його формальні прийоми: в цьому „европеїзаторстві“ були явні тенденції поширити культурно-громадський діяпазон театру і вивести його з обмеженого етнографізму та націоналістичного просвітянства—так ідейно, як і формально. Це була своєрідна „буржуазна“ революція в українськім театрі. Такий стан театрального мистецтва, атмосфера

ідейно-формальних роздоріжь утворювала сприятливий ґрунт для ще більших революцій в театрі, особливо формальних. Цілком очевидно, що коли б цей процес не був загальмований несприятливими, взагалі до всього українського, умовами царської Росії і відбувся трохи раніш, то в переддень революції український театр був би подріблений на безліч формальних і ідейно-формальних напрямків, шкіл то-що. Але відрізок часу, в якому відбувався прискореним темпом процес „европеїзації“ був надто малий і тому остаточно встигла

оформитися й виявили себе лише одна мистецька організація— „Молодий Театр“. Роля цього угруповання стільки велика для всього дальнього розвитку українського театру, що про неї можна говорити, тільки присвячуячи їй окрему, спеціальну розвідку. Не спиняючися тут на ньому, відзначимо тільки, що „Молодий Театр“ і був останнім камінем в ту будівлю українського театру, що її споруджувала ота „бур-

Молодий театр 1918 р.—„Горе Брехунові“. Пост. Л. Курбаса, худ. А. Петрицький

жуазна революція" в нім. Діялектично „Молодий Театр" стає й першою ланкою в зародженні революційного українського театру.

З таким багажем увійшов український театр в революцію.

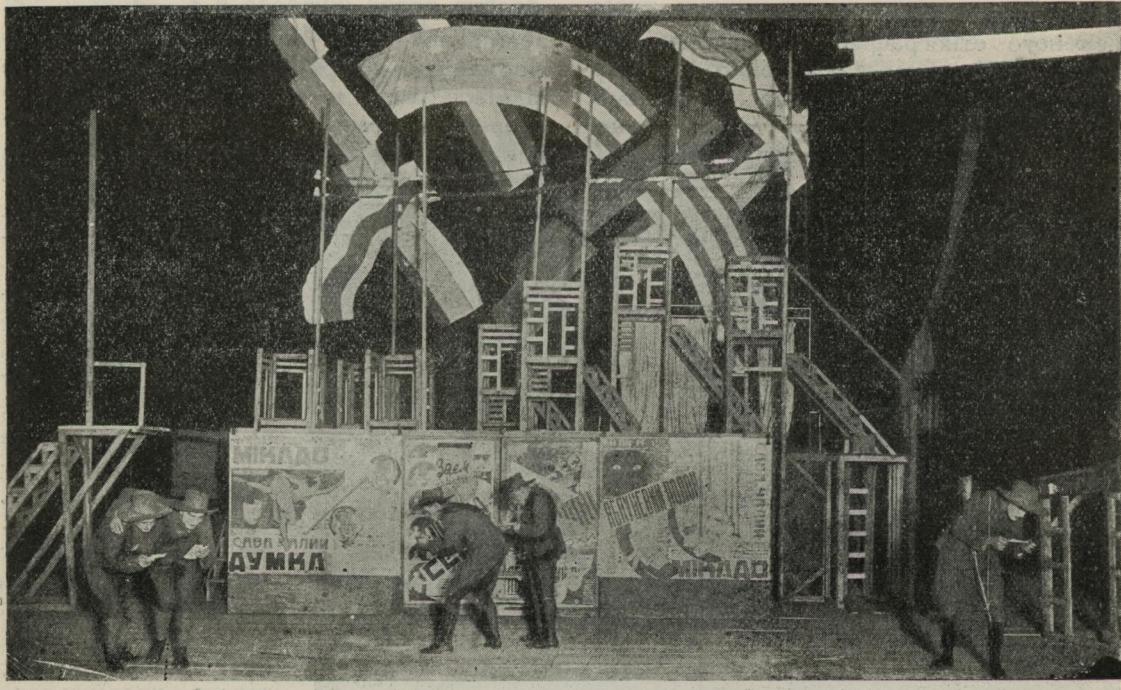
II.

В той час, як у центрі (власне в Київі) в перші роки революції український театр доконував розпочату ще перед тим боротьбу за „обрії“ українського театрального мистецтва і потроху шукав зв'язків із сучасністю через епізодичні спроби, на провінції в цей час тільки розпочиналася „европеїзація“ і боротьба традицій старого театру з новаторствами, що їх в різні кінці занесли учні та епігони „Молодого Театру“. Найбільше ж провінція спішно й пожадливо перетравлювала „підряд і без розбору“ ввесь спадок дореволюційний — від етнографізму до европеїзаторства і боротьба „двох халтур“ (бо в провінції цей процес розкладу втілився за незначним винятком в халтури) сягнула тоді через різні пересувні чи стаціонарні агітполітосвітні трупи аж до найдальших закутків України й фронтів. Називмо проте цей період — „періодом ознайомлення з українським театром“, бо й халтури навіть відограли

деяку позитивну роль, прищепивши глядачеві критичний погляд, продемонструвавши йому різні театральні тенденції й тим угоїли ґрунт до дальшої організації й кристалізації українського театру.

Однаке цей період, а особливо його кінець дає українському театрі й величезні заслуги, сuto громадського значіння. Театр пішов на службу до держави. Театральні колективи збирають продналог, байдорять бойців на передових позиціях Особливу роль відограли тут театр Франка та згодом „Березіль“, що й зародився фактично в червоноармійській дивізії. Театрові „Франка“ належить ще одна велика заслуга — він перший поніс в пролетарські райони українське мистецтво (Донбас), взагалі втягнув у сферу вlivу українського театру найширші маси населення України. Він же першим приїхав завоювати (і завоював) столичного зруїфікованого глядача.

Проте цей період не можна рахувати ще активним періодом революційного українського театру. Революційне значіння театральної роботи за тих часів ішло тільки по лінії громадській, що для театру все ж таки тільки лінія зовнішня. Він завойовував глядача, виконував відповідальні державного значіння завдання, але змістом своїм, ідейним змістом своєї роботи

„Березіль“ 1923-1927 р.— „Джіммі Гігінз“. Постановка Л. Курбаса художник В. Меллер.

він ще не був революційним (за спорадичними винятками). Лише осівши в Харкові театр Франка перешкоджується й дає революційний репертуар. На цей приблизно часі інші провінціальні великі театри фактично (хоч і частково) перетворюються на революційну зброю, вкладаючи в свою роботу революційний ідейний зміст. Попередні спроби М. Терещенка в театрі ім. Михайличенка та Л. Курбаса перешкоджувати ідеологічні позиції українського театру не лишили стройної системи й записані більше на сторінки формальних, а не ідейних досягнень українського театру.

Літопис активної ідейно-класово-революції українського театру, загартованого перед тим у своїй громадській роботі, можна вести мабуть лише з епохальних постановок „Березоля“—„Газ“ і „Джіммі Гіггінз“—особливо останньої, де вже театр український виступає явним чинником пролетарської революції.

III.

1924 рік для українського театру став особливо знаменний. Цього року розпочалося планове будівництво українського театру по всій УСРР, як державної системи. Це будівництво відразу не мало певної формальної орієнтації, але воно стабілізувало український театр. Зверху цього воно планувало ма-

теріальний бік театральної справи, а це дало ґрунт для планомірної роботи і значить для кришталізації ідейно-формальних тенденцій українського театру.

— В УСРР стабілізувалося 9 стаціонарних держтеатрів, що в зв'язку з українізацією набрало значення, першорядної ваги. Для українського театру ця стабілізація має ще й те значення, що з цього часу „во главу угла“ став виробничий принцип, що його загубив великий український театр з часів передреволюційних.

За цих три останніх роки ми маємо буйний розвиток українського театрального мистецтва. Вони дали театріві українському—закріплення позицій, глядача, і виразну ідейну установку. Вони перевиховали українського актора—ідейно й формально та заложили основу радянському українському театрі. Вони виявили тенденції культури українського революційного театру і накреслюють перспективи її дальншого розвитку, насамперед в центральному театрі „Березіль“.

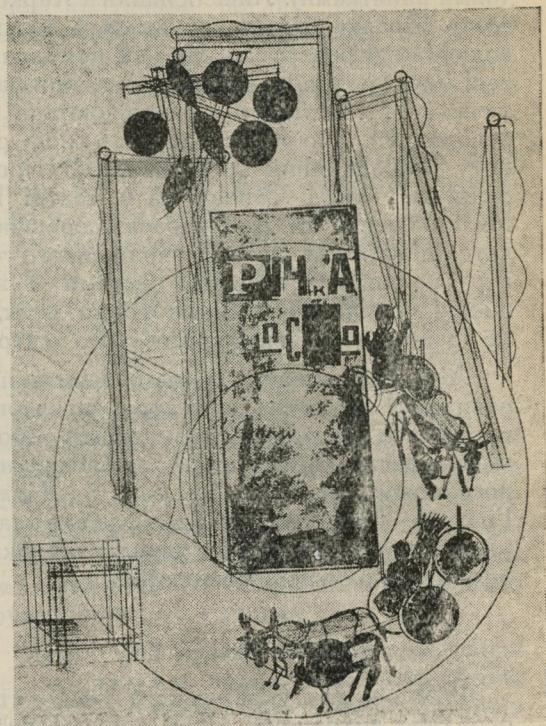
Завданням стоять—більше й більше завоювання глядача. Завоювати не через механічні заходи, а через органічне зближення з ним. І тут не тільки театр має стати „лицем до свого глядача“ (інакше й бути не може), а й—„глядач мусить стати лицем до театру“.

Ю. Смолич

„Березіль“ 1927 рік — „Яблуневий полон“. Послання Бортника худ. Шкляїв

3 жовтня 1925 року в Харкові відкрито першу українську оперу

Макет (ліворуч) і ескіз (праворуч) до постановки „Сорочинський ярмарок“ худ. А. Петрицького

Остап Вишня.

Малий фейлетон „Вра!”

Маю я, крім інших різних поганих звичок, ще дві.

Одна з них—це те, що я іноді думаю. От сидю собі та й думаю.

Друга звичка та, що я що дня сплю.

Якось оці дві погані звички переплутуються в мене одна з одною, і виходить тоді така штуковина: те, про що я думаю, починає мені вважатися увісні.

Це, між іншим, не новина, що мені багато чортівні сниться, бо я частенько про це ділюся (цікаво їм те чи не цікаво!) з читачами.

Навіть на сина моого оці сни в спадщину перейшли—і йому часто різні сни сниться.

Одеякось його запитав:

— Що тобі, малий, сьогодні снилось?

— Соколадний клоп! Великий-великий клоп із соколаду!

Це, мабуть, у нас фамільне.

Да... Так значить я іноді думаю, а воно візьме та й насниться.

Думав одеякось напередодні десятого Жовтня про театр. Про його десятилітні досягнення.

Думалося добре.

Три опера маємо. „Березіль“, „Франківців“, „Одещан“, „Заньківчан“, „Шевченківців“, Харківський держтеатр, Робсель-театри, дитячі театри маємо.

Слава тобі, подумав, господи!

Потім почав про всілякі формальні досягнення наших театрів думати.

Думав, думав, а потім сам собі подумав, чого я, думаю собі, про ті формальні досягнення думаю, коли про їх, думаю собі, є кому думати.

Хай, сам собі подумав, ті про їх думают, кому про їх доручено думати.

Та й ліг спати.

Не те, що не було про що думати, а просто не може ж одна людина про все в світі передумати.

Можна дірку в голові продумати.

От і ліг собі спати.

І вийшла, товариши, така „окансія“: образилися, мабуть, на мене формальні досягнення за те, що я про їх не подумав.

**До постановки в театрі ім. Франка
„Любов і Дим“**

Уперта боротьба пролетаріату на культурному та трудовому фронті. Індустріальне відродження країни. Військовий комунізм. Класова свідомість пролетаріату. Робітник і машина—це питання, що порушені в п'єсі Івана Дніпровського — „Любов і Дим“.

Принцип — експресіоністична архітектоніка. Фрази не скріплені логічним переходом. Їх еластичність в них самих. Динаміка. Слово набирає нової сили. Звідси — ударний короткий діалог, що цілить в середину річей. Моторний привіцип, вихор почуття, що народжує нову техніку слова і викликає нові уяви. Засіб: винайти найпростіше загальне й найнебідніше. Звідси — призма, через яку режисер інтерпретує п'єсу, це-то емоціонально-динамічний монтаж, що виникає з експресіоністичного завдання даного автором в установці п'єси. Одкінuto: натурализм, імпресіонізм-попутників капіталістичних взаємовідносин та міданського розуміння світу. Відкинуто все, що туманить людський образ. Нема чуття, прив'язаного до ниток психологічного розуміння. Залишаються емоції й виступає „людина“, що відчуває світоперебудову, а не йде за шляхами логіки; морали та причинного звязку. Ми відчуваємо сьогоднішній день. Ми думаємо, за законами іншої природи. Ми думаємо й завойовуємо висунуті перед нас проблеми життя сьогоднішнього дня.

Оформлення — конструкція, що допомагаєйти в плані п'єси Дніпровського. Слово має свій ритм. Гнучкість та мелодика з'ясовує його музику. Строй, світло громадко це дає поєднання експресіоністичної задуми.

П. Б.

Вони ж мені показали, вночі, „де раки зимують“!

Я знаю, що наші театри мають формальні досягнення!

Я знаю, що ті досягнення не аби які!
Але те, що на мене тої ночі накинулось?

Боже мій! Я ніколи не міг припустити, щоб така тих досягнень сила була?!

Як улетіло, як затупотіло, як заметувилось.

Аж досі боязко!

І все реалізми!

1) Експресивний реалізм!

2) Плакатно-монументальний реалізм!

3) Статично-монументальний реалізм!

4) Узагальнений реалізм!

5) Умовний реалізм!

6) Зрозумілий для всіх реалізм!

7) Неorealізм!

8) Конструктивний реалізм!

Усе це, знаєте, як двинуло!

А ззаду потихеньку ще й —

9) Назадницький реалізм,—присунув:

— І мене не забувайте! І я ще живий!

Я аж затрусишсь!

— Досягнень хотіли? А ми вам що?!

Та кожний із них уперед пнеться, та кожний із них чільне місце посісти хоче!

Молодий Театр 1918 р. — „Горе Брехунові“
арт. Л. Курбас, арг. Добровольська.

Take скоїлось, що я .. прокинувся!

I переповнилося серде моє радістю великою:

— За десять років революції — ми вже маємо дев'ять реалізмів!

За двадцять років — ми їх матимемо вісімнадцять.

За сто років наш революційний театр збагатіє на цілих дев'яносто реалізмів!!

Я за голову вхопився!

Такі досягнення! Такі досягнення!

І я почав мріяти...

— Алаху великий! Що ж буде, коли на кожний із цих реалізмів та хоч по одній хорошій п'єсі!

Що ж буде, коли на кожну хорошу п'єсу, та хоч по одній хорошій постановці!

Та ми тоді не тільки винесемо мистецькі властивості нашої нації на всесвітній ринок, ми перескочимо той всесвітній ринок!..

Нам мало буде земної кулі!

Ми розташуємо мистецькі властивості нашої нації серед Великого (він же Тихий) океану!

„Пущай смотрять“.

— Українське образотворче

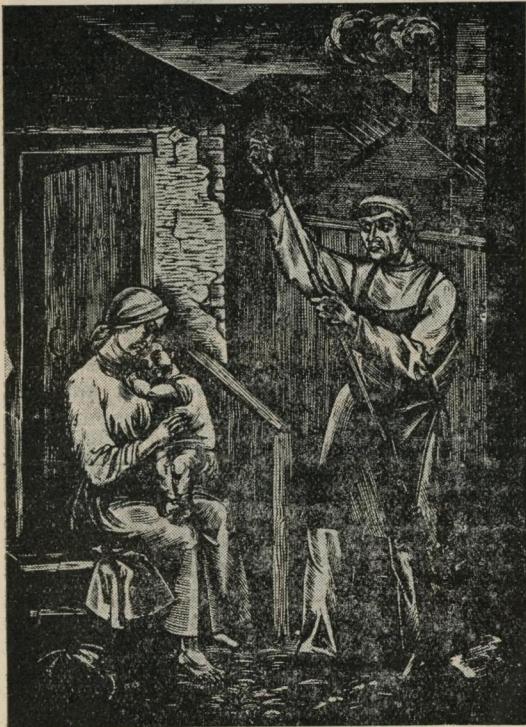
Худ. А. Петрицький

„Сліпий робітник“ (деталь картини)

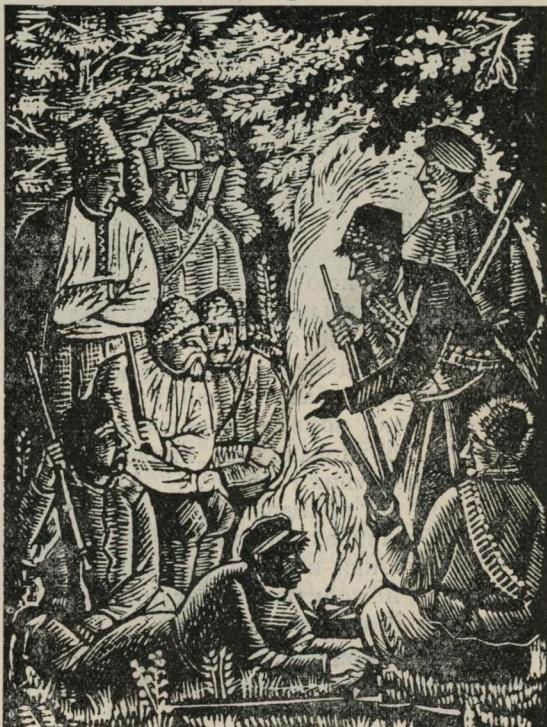
„Далебі наші робітники й селяни заслужують чогось більшого ніж видовисько. Вони здобули право на справжнє велике мистецтво. Тому ми в першу чергу висувамо як найширшу народну освіту й виховання. Вони створюють ґрунт для культури, звичайно тоді, як справа з хлібом уже виоішена. На цім ґрунті мусить вирости справді нове комуністичне мистецтво, що ствоорить форму відповідну до свого змісту“

Ленін

МИСТЕЦТВО НА Х ЖОВТЕНЬ

Худ. Нелепінська-Бойчук „Перед білими“

Худ. Падалка „Повстанці“

„Пролетарська культура не вискочила нівідь з відки, вона не видумка людей, що називають себе фахівцями пролетарської культури. Це все від початку до кінця нісенитниця. Пролетарська культура має прийти як закономірний розвиток тих запасів знання, які людство виробило в ярмі капіталістичного суспільства, поміщицького суспільства, чиновницького суспільства“

Ленін

„Я вважаю що художник може взяти собі багато корисного з усякої філософії“.

„Спочатку ми центр ваги клали й мусили бути класи на політичну боротьбу, революцію, здобуття влади і т. д. Тепер же центр ваги міняється остильки, що переносяться на мирну організаційну „культурну“ роботу“...

„Не розумівші ясно того, що тільки точно знаячи культуру, створену всім розвитком людства, тільки переробкою її можна будувати пролетарську культуру,—не розумівші цього нам де завдання не розвязати...“

Ленін

Худ. В. Кас'ян

ЦЕНТРАЛЬНА
—НАУКОВО-УЧВОВА—
БІБЛІОТЕКА.
„Перекоп“

Динаміка музики Жовтня на Україні в її генеральних лініях

10 років розвитку музичної культури на Україні являють собою надзвичайно цікавий і повчаючий об'єкт для вивчення й висновків. Вся суть і зміст його полягають в тому, що в нім теорія й практика щільно сплелися, або краще, теорія визначала ті шляхи, якими зростала практика, інакше: люди дістали настільки правдиво збудовану, науково збудовану теорію, що з нею мали змогу не тільки правдиво орієнтуватися в такій залежності, як казали раніше од „настрою й надхнення“ ділянці культури, як музика, а й бачити майбутнє її. Теорію цю дала призма марксівського світогляду, побудована на вивчені соціально-економічних явищ і Ленінських методів, що до правдивої й точної орієнтації в обставинах. Музика й Марксизм—10 років музики є наслідок цього порядставлення в практиці культурного будівництва за Жовтневої доби.

Які ж генеральні лінії, що визначають суть і динаміку музичного будівництва за цей час?

Перше—це приклад конкретизації, втілення принципів Жовтня в галузі такої ідеології як музика.

Друге—принцип будови музкультури за певним проектом, за певним планом. Цебто принцип плановості.

Конкретно: увесь процес планування, що його блискуче виправдало життя, виходив з таких основних передумов:

а) Споживачем і творцем музичної культури є пролетаріят і селянство; їхні потреби мусить музичне мистецтво задовольняти.

б) З тих причин, що пролетаріят і селянство в момент оволодіння владою, у

царині музичної культури стояли дуже низько, то основною установкою музичної роботи мало бути: музичне й політичне, засобами музичними, вихованнями пролетаріату.

в) Третім принципом була організація творчих, до музичної роботи, сил пролетаріату, озброєння їх зброєю музичної техніки то-що.

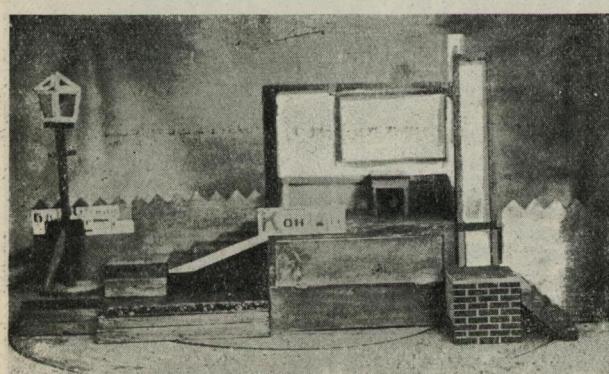
Стан загальної державної економіки визначав ступінь інтенсивності й поступу роботи.

Так було намічено основний рельєф музичної роботи, і за цим генеральним планом вона й провадилася та дала ті наслідки, які нині, на десяті роковини музичного життя, у нас перед очима.

Композиторська творчість. Жовтень радикально змінив ставлення до своєї роботи композитора. Коли до 1917 р. компоніст, вважаючи себе вільним в своїй творчості, фактично працював на самого буржуза, пишучи витончену, рафіновану музику (формальні шукання вважалися єдиною цінною установкою в творчості), то нині компоніст став видюшим. Він усвідомив собі, що на його плечах лежать цілком конкретні завдання обслугувати нову класу. І в наслідок цього маємо своєрідну „зміну віх“. Спочатку фаланга, молодих, а за ними і тяжкі „академіки“ стали творити музику для мас. Масова пісня була визнана таким самим мистецьким твором як і складна симфонія. Треба знати психологію старого академіка компоніста, щоб зрозуміти всю глибину цієї зміни психології.

В наслідок цього виросла ціла література для масового споживання. Орієнтуясь на смак і на музичний рівень мас, що з часом все більше підвищувався, ця література також еволюціонізує від простих, примітивних форм до вищих.

Споживчі вимоги мас дійсно перебувають в стадії зросту й розвитку. Ціла низка Вузів, профшкіл, гарно налагоджена система музичного виховання по клубах, хатах-читальнях—роблять своє діло,—виховують музично масу: і коли на перших роках революції хорове мистецтво було гегемоном, то нині помічається тяга мас до інших форм

Харківська Державопера 1927 р.—„Вибух“—худ. Волненко

„Березіль“ 1927 р.— „Яблуневий полон“ (фінал)

музичного мистецтва: до оркестру, до музичного інструменту, і ентузіазм, з яким маси зустрічають виступ кобзаря, гармоніста, оркестр народніх інструментів, гарний кваліфікований хор, струнний квартет—наочний доказ цьому.

Маси зростають в своєму музичному смакові, а разом з цим все більш конкретизується їхне „замовлення“ на музику.

В умовах реальних, соціальних і національних співвідношень на Україні це „соціальне замовлення“ мас виявляється в потребі на музику національну формую й радянську змістом.

Успіх Леонтовича, вимоги на Український репертуар з боку робітничих авдиторій (у Слав'янську на приклад), величезний успіх виступів „Думки“, капели кобзарів, квартету ім. Леонтовича, красномовно це доводять.

На цій твердій соціальній базі квітне й розвивається композиторська творчість.

Од примітиву, од простенької розкладки пісні для хору,—до складного хорового твору, витонченого квартету, монументальної симфонії, це ті шляхи якими йде композитор і які в свою чергу визначаються вимогами його бази.

Цей здоровий нормальний процес зросту, підвищення музичної культури мас—творить міцну базу не тільки для композитора, а й для всього музичного будівництва. Тому — цілком нормальним є створення трьох державних академічних опер у Харкові, Київі, Одесі, що мають плекати найвищу форму музичного мистецтва—оперу. Поволі намічаються нові методи побудови концептової ро-

боти: від центру—на периферію, від меломана до робітника й селянина, тим самим створюється радянський тип філармонічної роботи. І тут не треба забувати колосальної виховавчої, справді масової роботи, що її ведуть радіомовні станції.

Поряд з цим іде величезний процес мобілізації активних творчих сил пролетаріату й села. Цей процес відбувається всюди: і на селі навколо школи й хору, і в музичних виробничих підприємствах. Але найбільше організованих форм він набув в роботі Всеукраїнського музичного Т-ва ім. Леонтовича, єдиної республіканського маштабу музично-громадської організації, яка перевела в галузі організації музичного виробництва й організації живого активу колосальну роботу.

Ми не ставили своїм завданням дати вичерpuючий звіт про досягнення музичної культури на 10 роковини, цей звіт мав-би вийти далеко за межі журнальної статті. Нашим завданням було констатувати динаміку зросту музичної культури, і накреслити ті генеральні лінії, ті передумови, за якими та динаміка зростала, ширилася й планувалася.

Основні перспективи роботи, що їх вище зазначено, на довгий час направлюватимуть роботу будування музичної культури.

Чергове ж операційне завдання наше—облік досвіду й вивчення його. А це має бути переведено через організацію „Всеукраїнської Музичної виставки“.

П. Козицький

„Горе от ума“

Руський Драматичний Театр. Відкриття сезону.

Руський Драматичний Театр розпочав сезон із запізненням. А залежно від різних технічних причин перша вистава відбулася в умовах деякої спішності; тому трудно вимагати чогось від акторів і цілого ансамблю, коли і в тексті не всі були певні. Можна було-б це навіть поставити на рахунок управління театру бо „Горе от ума“ більше ніж яка інша п'єса вимагає ретельної обробки.

Але разом треба визнати, що самий факт включення в репертуар цієї славетної п'єси надзвичайно відрадний. Хочеться думати, що на цей раз це не тільки жест в бік класичної спадщини, а й справжній поворот до серйозного розуміння театральної роботи.

А „Горе от ума“ дійсно справжній перл театрального мистецтва, що вже від 100 років безперервно виставляється на руські сцени. Кожного разу я бачив цю п'єсу все більше переконувшися в незрівнянніх її художніх цінностях. Твір поєднує в собі театральне видовисько з надзвичайно дужими літературними образами. Отже під час дії весь час помічаєш силу речень, що зробилися приказками в літературному побуті. Для сучасного глядача твір має особливе значення ще й через те, що в'яжеться з знаменою подією 1825 року—повстанням декабристів. Грібоедов, що написав „Горе от ума“ за 2-3 роки до повстання, був безумовно прихильником тих ідей революційного лібералізму й раціоналізму, що виставляли на своїх пропорах декабристи. Адже його було в час процесу декабристів заарештовано тільки випадком не потрапив він на шибницю. Отже не диво, що до цього часу гострі промови Чацького сприймаємо ми з певним співчуттям і ціла п'єса відчувається нами дуже близькою. 24 години в помешканні чиновного поміщика Фамусова, що їх проводить глядач під час вистави, розкривають йому цілу картину життя тодішнього московського суспільства, ѹ Грібоедов не жаліє фарб, щоб заплямувати це суспільство, ганебними словами картав його мораль і звичаї. Агітаційна установка п'єси, починаючи від самого назвиська, цілком ясна; треба було бути глухим і сліпим, щоб не розуміти, що напади Грібоедова, прямують через голови Фамусових, Скалоузів, різних князів і княгинь, аж до самого вінценосного деспота. В п'єсі криється сила тих мотивів, що їх ще у великій мірі не розроблено, але що ріднят твір із сучасністю, і дають матеріял для дальшої художньої роботи над ним.

Режисура звичайно нікак не заглиблювалася в зміст п'єси й не знайшла якоїсь однієї методи, щоб краще виявити громадське значення п'єси. Постановка власне звелася до намічення міланських сцен і розташування персонажів на сценічній установці художника Пеленкіна. В усьому іншому кожного виконавця режисура залишила самотнім і кожний на власну руч знаходив собі методу й тон.

Арт. Блюменталь-Тамарін тлумачить Чацького в тій площині, що найвигідніше виявляє його близку до дані героя-любовника. Лишаючи на боді Чацького трибуна, яким він був безумовно для Грібоедова, та його суспільства, артист підкреслює ніжного коханця і витонченого джентльмена. Ми зовсім не відчуваємо в його постаті того життєвого досвіду, що дала йому закордонна мандрівка, підвищивши над московським суспільством. Стриманість, простота й чуйливий тон в стилі психологічного руського театру останніх часів—чужі для Грі-

До постановки в театрі ім. Франка „Джума Mashid“

П'єса Венеціянова—„Джума Mashid“, викриває закулісний бік політики британського імперіалізму в колоніях, подаючи Індію, зашмлену британцями в залишній кліщі визиску. Індію з її клубком суспільно-класових взаємин, запутаним навколо інтересів колоністів, своєї буржуазії, релігійних забобонів і класової солідарності робітництва та зрадницької політики робітничих лідерів з ІІ Интернаціоналу.

Такий сюжет треба робити п'єсу надзвичайно актуальну сьогодні й цілком відповідає цілевому становленню нашого театру.

Режисер Попов поставив собі за мету—театралізувати класові взаємини Індії й перед акторами повсталою потреба: подати образи й відтворити світовідчуття колоніяльних рабів. Щоби виявити в оформленні колосадальну силу поневолених народів, замкнену й прибиту гнобителями, показати той масив, що давить і не дає зможи вирватися з-під нього уяремлених, художник Драк розвязав своє оформлення в плані архітектурно-монументального реалізму. В лініях підкреслено контраст двох різних світів. В танках, хореограф Вігілов виходить з плану вільної фантазії, на індійську тему, не вдаючись до етнографії. Таюк створений з композиції тіл танцюристок та геометричної форми кола, що дає уникнути трафарету в подачі індуських танків.

Гострота музична переважно на двох танках: боядерок і поході індусів. Загальний колорит музики ілюстративний і переважно національно-індуський, звичайно, в міру можливості, бо індуси пропускають у своїй музичі чверті тонів, тоді як наша музика вживає лише полутонів.

В роботі над словом Гаєвський звернув увагу на тональність та модуляцію. Во взагалі, п'єсу характерна свою тональністю. Переклав п'єсу Юрський.

Постановщик Заслужений арт. РСФРР Попов. Режисери—Попов і Шклярський. Лаборант Тарас В п'єсі занята вся трупа.

боєдова й сучасний глядач сприймає їх по-своюму, Де ж той раціоналізм й ліберальні ідеї, що їх мусив привезти Чацький з Франції? Порівняльно з Молчаліним Чацький—Блюменталь виглядає шляхтичем з крові. Він не розуміє Молчаліна й дивиться на нього з призирством, як барчук на міщанина. Ми не знаємо як грав Блюменталь-Тамарін Чацького до 17 року але зараз він повівся з цим художнім образом доволі легковажно.

Найприємніше враження з усіх виконавців зробила Самборська в ролі Лізи. Дуже добре, що грала саме вона цю невеличку ролю, бо дані її до цього як раз підходять, як що не рахувати деякого зайвого підкреслення в кінцівках, то можна сказати що це був цілком закінчений і надзвичайно цільний образ. Принаймні жвавості й веселості в Лізи хватило, щоб оживити доволі такі мляви діялоги своїх партнерів.

Міцного актора можна було помітити в арт. Гетьманові, але про нього, як і про інших краще буде говорити пізніше, бо, знову ж таки, кажемо, в умовах певної недоробленності вистави трудно судити виконавців.

Д. Сірий

ХРОНІКА

Харків

В театрі „Березіль“ на Жовтневі дні йде „Жовтневий Огляд“. Урочисте грище на два розділи та 26 жв. Літературний монтаж з творів німецьких, руських та українських письменників, виведених в планах від буфонного скетчу до плакату. Автори епізодів і назви їх: **М. Куліш**, „Легенда про Леніна“; **Колонії**, та колон. політика імперіалістів”; **М. Йогансен**, „Два геройчних барельєфи з часів громадянської війни“; **Ю. Смолич**: Епізоди з часів Жовтневої Революції, „Гамбург на барикадах“; **С. Бондарчук**. Шарж на репрезентантів Лютневої революції. Шарж на еміграцію.

Решта сцен, що висвітлює її трактус Захід (його суть та ідеологію). Модр та інші, змонтовано з німецьких поетів: **Рубінер**, **Ерінштейн**, **Бехер**, **Штрамм**.

Німецьких поетів перекладали: **М. Йогансен**, **Б. Ткаченко**, **Панів**.

Одна сцена з п'єси Толлера „Гопля ми живемо“, що уявлює з себе шарж на західну європейську ліберальну інтелігенцію.

Вірші на тему Жовтня: **Семенка**, **Тичини**, **Маковського** (в перекладі Волковича).

Решта складається з балету, руханки, муштри, хору то-що-

Всесукаїнська виставка образотворчого мистецтва присвячена 10 роковинам Жовтневої революції почнеться 8 листопада в Будинку Промисловості ім. Дзержинського. Виставка містить такі відділи: Живописно-скульптурний (живопис, графіка, скульптура), Архітектурний, мистецької промисловості, кіно, книги. Експонати розміщені в 13 залах. Вхід безплатний для всіх.

Київ

В театрі ім. Франка на 10 роковини Жовтня приурочена постановка п'єси І. Дніпровського „Любов і дим“. Крім того театр виступає в загальній учаці на день Жовтневих роковин у Київ з уривками п'єси „Джума Машід“ та з інсценізацією „10 роковини Жовтня“ за сценарієм Зоріна і взяв на себе організацію походів китайців, народів Сходу та політкаторжан, для чого виділені спеціальні робітники з режисерської лабораторії.

Московські театри на Жовтневі дні-

театр ім. Вс. Мібрхольда до 10 роковин Жовтня готує спектакль „Окно в деревню“. Основна тема цієї п'єси—вплив пролетарської революції на селянство. В п'єсі є такі епізоди: „Воздушна музика“,—радіо в селі, „Речь жінки“—селянка на громадській роботі, „Кислая вода“—селянські санаторії, то-що.

Словесний матеріал п'єси—селянського письменника Акульшина. Сценарій розроблено за проводом Мібрхольда. Спектакль цей буде першою спробою колективної режисури, бо в нім поодинокі картини опрацьовують окремі режисери й лаборанти театру. Оформлення—В. Шестакова.

У МХАТі I до Жовтневих днів виготовлено п'єсу „Бронепоїзд“ Іванова. В масових сценах і епізодичних ролях цієї постановки найкращі сили театру. Головні ролі: Качалов, Баталов, Хмелев. Вперше п'єса піде 7 листопада.

В І цирку на Жовтневі дні демонструють масове видовисько, присвячене Жовтневі. Постановка силами Держав. Педагогічного театру, І Держав. цирку, студентами комуністичного університету, універ. трудящих Союзу, університету Сун Ят-сена.

Фільми ВУФКУ на 10-і роковини Жовтня

Під час святкування 10-х роковин Жовтня по екранах України демонструватимуться такі картини виробництва ВУФКУ:

Звенигора,—що має боротьбу тупого національного консерватизму з проявами революційної свідомості серед молодших поколінь, за сценарієм М. Йогансена та Юртика. Картина поставлена режисером О. Довженко при операторі Б. Завелеві та асистенті К. Кошевському. Натурні зйомки проводилися на Київщині, Полтавщині, Кременчуці та Дніпропетровському. Художнє керування провадив архітект-художник проф. В. Кричевський. В головних ролях виступають артисти: Поліна Отава, Н. Надемський, С. Свашенко та О. Подорожній.

Людина з лісу,—революційно- побутова картина, що показує патос будівництва соціалістичного господарства, якому намагається перешкоджати підпільній агент капіталістів. Картина ставлена режисером Г. Ставовим за сценарієм К. Кошевського, оператором Д. Демуцьким. В головних ролях актори театру „Березіль“—Шагайда, Карпенко, Масоха.

Два дні,—кіно-драма з часів громадянської війни за сценарієм С. Мазуріна, режисер Г. Ставовий, оператор Д. Демуцький. В головних ролях: Заслужений Аристт Республіки І. Замічковський, С. Мінін, В. Гакебуш.

Цемент—за романом Хв. Гладкова. Картина поставлена режисером В. Вільнер. Оператор М. Гольдт. Художник Б. Ердман. В головних ролях: Народний артист Кримської Республіки Хайро, Н. Богданова та М. Таут-Корсо. Натурні зйомки переведено на Новоросійському цементовому заводі.

Десять,—мультиплікаційний фільм, що освітлює основні господарчі та культурні досягнення УСРР. Сценарій С. Драгоманова й М. Мокотинського за числоми Укргерплану в обробці В. Акуленка, Д. Агронова, В. Берката, І. Гореліка, С. Гудумяка, Н. Левицького, Є. Милославського, С. Целібеса, А. Чередника, М. Шафіра та Р. Яницького. Режисер М. Макотинський, мультиплікатори—Є. Макаров, В. Левандовський; художники—В. Дев'ятнін, Г. Дубінський, Н. Фетісов. Асистент Г. Лойко.

Дніпрельстан, що показує Дніпрові пороги та роботи, що переведено на місці будівництва Дніпрельстану та відвідування останньої сесії ВУЦВК. Зйомки переведено за вказівками проф. О. Синявського, що делегувала Українська Академія Наук. Оператор Д. Сода.

Жовтнева хроніка,—святкування попередніх Жовтневих роковин в СРСР.

Як це було—схематична кіно-доповідь про час від лютого до Жовтня 1917 р. на підставі архівних фільмів.

Кіно-хроніка РСФРР

Фабрики Совкіно закінчили такі фільми: „Два друга модель и подруга“—режисер А. Попов, „Кастус Калиновский“—режисер Гардин, „Бумажная лента“—режисер Червяков, „Водоворот“, „Ленинград сегодня“, „Дом в сугробах“.

На 100 роковини з дня народження Н. Чернишевського, „Межрабпом Русь“ інсценізує його роман „Что делать“—сценарій пише О. Брік.

ПРОГРАМИ ТЕАТРІВ

Харківська Державопера

Вибух

Опера на 4 дії, 8 картин з прологом і епілого, музика й текст Б. Яковського.

Пролог—карт. I. „Білі наплічники“ Дія I. (карт. II)—„Наскок“. (карт. III)—„Двір на руднях“. Дія II. (карт. IV)—„В руднях“. (карт. V)—„Біля старої рудні“ Дія III (карт. VI)—„Свято“. Дія IV (карт. VII)—„Рудком“. (карт. VIII)—„Вибух“. Епілог—Апофеоз—„Червона зірка“.

Дісні особи:

В прологі: Каштанов (капітан з добровол. Армії)—**Мосін** (Засл. Арт. Респ.). Май-Маєвський—(генерал добровол. Армії)—**Шаповалов**. Варажу—французький генерал—**Горохов**. В останніх картинах: Наташа, машиністка з контори рудні **Литвиненко-Вольгемут** (Засл. Арт. Респ.). Ганна, секретар рудкома . . . . . **Ропська** Каштанов, вібі представник англійських гірників . . . . . **Мосін** (Засл. Арт. Респ.).

Опришкин завідат. конторою рудні, шпиг добровольч. Армії

Буднєвич

Андрійко Хруш—Отаман гурту бандитів . . . . . **Паторжинський**

Кирпач, візник . . . . . **Дідківський**

Ермолаєвич, старий забойщик

Семенцов

Дараган, голова рудкома

Мартиненко

Омелько { бандити **Шейн**
Каце { бандити **Коваль**

Китаєць, шахтар . . . . . **Калюжний**

Лом { шахтарі **Серповський**
Хрипун { потайні

Хрипун { бандити **Ходський**

Михайло { Калмикова
Василько { Хлопчаки **Мирзе**

Петро { откатчики **Орлова**

Грицько { Оловейникова

Добровольчеські французькі й англійські, офіцери, французькі матроси, шахтарі, робітниці, Червоноармійці, бандити з банди Хруща.

За перебігом дії танки:

a) Шансонетки—**Стрілова**, **Маслова**, **Гасенко**, **Годар**.

b) Ексцентрики—**Аркад'єв**, **Горохов**.

b) Гейші—**Ландсман**, **Озолінг**, **Лур'є Малед**.

g) Танго—пріма-балерина—**Сальников**, або **Дуленко**, **Плетньов**, **Чернишов**, **Маневич**, **Гнущий**.

d) Негритоси—**Тарханов**, **Барський**, **Рейнеке**, **Суворов**.

e) Німфа й Сатир—**Переяславець**, **Ковалів**.

j) Лезгінка - Наурська — **Чернишов**, **Маневич**, **Тарханов**, **Барський**.

Танки в 11 картинах **Бандити**—

Тарханів, **Рейнеке**.

Грузини—**Moiseïv** або **Горохов**,

Танки в IV дії—**Оксана**—**Горн**

Китаєць—**Аркад'єв**.

Танок **Праці**—**Плетньов**, **Чернишов**, **Ковалів**, **Рейнеке**, **Барський** **Маневич**, **Горохов**, **Гнущий**, **Суворов**, **Тарханов**, **Руська**—**Стрілова**, **Маслова**, **Гасенко**, **Годар**, **Плетньов**, **Чернишов**, **Ковалів**, **Маневич**.

Постановка Головн. режисера **В. Манзія**. Сцен. оформлення худ.

A. Волиненко

Диригент **I. Вайсенберг**. Танки в постановці балетмайстера

M. Moiseïva.

Хормейстер **A. Попов**.

Вільгельм Тель

Опера на 4 дії. Муз. **Россіні**.

Дісні особи:

Геслер, імперськ. наміс. . . . . **Ходський** Матильда—Геслерова сестра . **Карповська**.

Вальтер Фюрст (селянин). **Сердюк** Вільгельм Тель . . . . . **Буднєвич** Руді, рибалка . . . . . **Колодуб**

Мельхталь . . . . . **Серповська** Арнольд, його син . . . . . **Мосін** (Заслуж. Арт. Респ.)

Джемі, Вільгельмів син . . . . . **Фішер** Ядвіга, Вільгельмова дружина . . . . . **Мартинович**

Конрад Баумгартен . . . . . **Семенцов** Рудольф Гаррас, шталмейстер Геслерів . . . . . **Дідківський**

Селяни лісових кантонів. Постановка Гол. Реж. **Манзія**, художник **A. Петрицький**.

Диригент **Арнольд** **Маргулян** (Засл. Арт. Респ.)

Танки I й III акту в постановці балетм. **Moiseïva**

Соло до увертори вик. на вілоончелі—**Дінов**, на флейті проф. **Лемберг**, на анг. рожку—**D. Раков**

Лібрето.

Народне свято в Швайцарії. Швайцарці згадують дні волі й щастя. Ядвіга, дружина Вільгельмова, пропонує найстаршому в громаді Мельхтalu, за старинним звичаєм благословити в цей день своїх молодих односельчан. Арнольд чує сигнал тиранів, намісника Геслера, з якими мусить бути Матильда.

Вільгельм пропонує Арнольдові рушити супроти ворога. Арнольд вагається поміж обов'язком спасити батьківщину й коханням до Матильди. Нарешті він зникає. Вбігає

Лейдгольд і просить порятунку від ворогів, що забрали його доньку. Вільгельм веде його на супротивний берег. Рудольф, начальник війська Геслерового вимагав назвати ім'я того, хто врятував Лейдгольда й

забив жовніра, що викрав Лейдгольдову доньку. Мельхталь відмовляється виказати, і його забивають.

Матильда чекає на Арнольда. Приходить Арнольд і вони признаються одно-одному в коханні. Арнольд під впливом Матильди готовий іти до бою. Зачувши кроки Матильда зникає. Увіходять Вільгельм і Вальтер, говорять Арнольдові про смерть його батька та закликають його помститись. Арнольд в розpacі, але йде виконати обов'язок. Вільгельм закликає народ стати проти ворога. Всі готові.

Приходить Геслер і вимагає щоб народ довів свою покору. Вільгельм з ним сперечається і Геслер наказує його затримати, але Вільгельм каже своєму синові Джемі піти додому й дати гасло до повстання. Геслер заявляє, що він пустить Джемі тільки тоді, коли Вільгельм зробить чудо—Вільгельм, прекрасний стрілець, мусить стріляти в яблуко, положене на голові сина. Коли Вільгельм поцілить у яблуко, то Джемі буде врятований, в противні ж разі Джемі скарають. Вільгельм просить дозволити йому не робити цього, але Геслер невмолямий. Вільгельм стріляє і поціліє в яблуко. Вільгельм відшутуває їх обох. За Джемі вступається Матильда й визволяє його.

Ядвіга хоче йти до Геслера просить за свого чоловіка й сина, але тут саме приходить Джемі і розповідає, що Матильда його врятувала і обіцяла врятувати так само Вільгельма. Він дає гасло до повстання. Прибігає Лейндгольд і сповіщає, що Вільгельм, занесений бурею пливє до берега. Являється Вільгельм і стріляє в Геслера, що саме надійшов. Всі святкують перемогу над насильниками.

Чіо-Чіо-Сан

Опера на 4 дії.

Муз. Пучні.

Дієві особи:

Чіо-Чіо-Сан . . .	Альперт-Розанова
Сузукі	Златогорова
Леді Пінкертон	Козакевич
Пінкертон	Базанов
Консул	Гришко
Горо	Дідьківський
Бонзор	Семенцов
Комісар	Мінаев
Ямадорі	Горохов

Диригує Засл. Арт. Респ.

Арнольд Маргулян

Лібрето

Японська гейша Чіо-Чіо-Сан, прозвана чужеземцями „Мадам Беттерфляй“, причаровує американського лейтенанта Пінкертон: вони жинаються. Гейша щиро вірить у тривалисть свого родинного щастя, і не зважає на обурення свого дядька, старого Бонзо, що проклинає цей шлюб з чужеземцем. Мінаєв три роки. Пінкертон давно вже кинув її, але вона чекає на його поворот. Її вже сватають за іншого, проте вона й досі кохав Пінкертону і звертається до американського консула, щоб той написав її мужеві. Несподівано Пінкертон повертає до Японії. Чіо-Чіо-Сан готується зустрічати його. Та він уже жонатий на іншій, американці, яка довідавши, що Пінкертон має сина від японки хоче відібрати сина в Чіо-Чіо-Сан та зробити його американським громадянином. Переконавшись, що шлюб її був тільки часовим гешефтом, Чіо-Чіо-Сан з розpacу перерізує собі горло залопідним батьківським ножем.

Аїда

Опера на 4 дії, 7 карт. муз. Верді.

Цар Египетський	Семенцов
Амнеріс	Ропська
Аїда	Копійова
Радамес	Голінський
Амонастро	Будневич
Гінець	Колодуб
Рамфіс жрець за часів могутності фараонів	Сердюк

Дія точиться в Мемфісі

Диригент Засл. Арт. Респ.

Маргулян

Постановка реж. Юнгвальд-Хількевича

Танки—балетм. Моісеїва.

Оформлення сцені худ. Волиненка

Арт. Базанов

Євген Онегін

Опера на 3 дії, 7 картин

муз. Чайківського

Дієві особи:

Ларіна	Козакевич
Тетяна	Сокіл
Ольга	Златогорова
Няня	Мінаев
Онегін	Ленський
Ленський	Середа
Гремін	Сердюк
Тріке	Колодуб
Зарецький	Серповський
Діється за часів царя (при Мінолі I).	

Танки в постановці балетмайстра
Моісеїва

Диригує Петро Ставровський

Вистави веде М. Чемезов

Лібрето

Молодий поет Володимир Ленський знайомить з родиною своєї нареченої Ольги Ларіної свого приятеля й сусіду на ім'я Євгена Онегіна. Сестра Ольги, Тетяна захочала в Онегіна, але зневірений у житті Євген не приймає її кохання. Тим часом сам на балі в Ларіних залишається до Ольги й викликає ревнощі Ленського. Ленський кличе Онегіна на двобій, де Онегін забиває свого друга. Щоб

Фауст

Опера на 5 дій, 9 картин.

Муз. Гуно.

Дієві особи:

Фауст старий	Дідьківський
Фауст молодий	Колодуб
Мефістофель	Сердюк
Валентін	Мінаев
Маргарита	Фішер
Зібелль	Златогорова
Марта	Мартинович
Вагнер	Мартиненко

Балет „Вальпургіса ніч“ з участию прими-балерини Сальнікової. Виконують: К. Сальнікова, Дуленко, Переяславець, Васіна, Рубіна, Стрілова, Маслова, Литвиненко, Плетньов, Чернишов, Ковалев, Аркад'єв. Увесь балет, та учні студії.

Диригент І. Вайсенберг. Режисер Юнгвальд-Хількевич. Танки балетм. Моісеїв. Оформлення худ. Ріфтій.

Соло на скрипці проф. Добржинець та Пергамент. Соло на віолончелі Дінов.

Лібрето.

Старий учений, доктор Фауст зневірюється в житті. Він шукає собі смерти в отруті, але тут саме перед ним з'являється Мефістофель і переконує його продати свою душу, а за це обіцяє повернути йому молодість. Ставши молодим, Фауст, за допомогою Мефістофеля причаровує молоду дівчину Маргариту й забиває на герці її брата Валентіна, що вступився за сестрину честь. Маргарита, щоб заховати безчестя, убиває свою дитину. Її завдають до в'язниці, де вона через муки совісті страждає розум. Маргарита відмовляється втікти з в'язниці, коли Фауст намовляє її на це а побачивши Мефістофеля згадув все минуле й умірає з щирим каяттям.

спекатися мук сумління Онегін подорожує по світу. А коли повертається на батьківщину, стріває Тетяну вже в Петербурзі, замужем за князем Греміним. Він закоханий в Тетяну й признається їй у цім, та вона, вірна своєму мужеві, не приймає кохання, хоч і кохав Онегіна й досі.

Держтеатр „Березіль“

Шпана

Огляд—експертіяда в 9 показах.

Сатира памфлет Ярошенка.

Словесне оформлення інтермедій
Каплі - Яворовського та Бандар-
чука.

Композиція огляду Бортника.

Діві особи:

Стрижак	Шагайда.
Бухгалтер	Крушельницький.
Довгаль	Сердюк.
Машиністка Олька	Чистякова.
" " " Шершетка	Бабіївна.
Селянин	Радчук.
Робітник	Бабенко.
Секретар Нарсаду	Степеніко.
Хазяїн пивної	Карпенко.
Повії	Стешенко, Криницька.
Безпритульні Даценко, Пігулович.	Даценко, Пігулович.
Музики в пивній Станіславська	Станіславська.
" " " Шутенко. Ходкевич	Шутенко. Ходкевич.
Агенти каррозшуку	Балабан,
Міліція	Карпенко,
" " " Кононенко, Козаченко	Козаченко.
" " " Степеніко	Степеніко.

Диспут:

Бринза — Пилипенко. Пузо — Козаченко. Кірпічков — Гавришко. Шараворників — Степеніко. Молокосенко — Шутенко. Мрійновий — Ходкевич. Вибій зуб — Масоха.

Скетинг ринг:

Конферанс — Балабан, Іванів, Слути просценіуму: Титаренко, Петрова, Свашенко, Подорожній, Іванів, Білащенко, Дробинський-Назарчук.

Театральна інтермедія: режисер-Шанський — Подорожній.

Танок смерти: Титаренко, Балабан, Масоха.

Аристократка — Криницька.

Аристократи: Петрова, Лор, Пігулович, Даценко, Стешенко, Гавришко, Назарчук, Іванів, Козаченко Стукаченко, Возіян.

Робітник Грім — Бабенко.

Робітники: Карпенко, Савченко, Ходкевич, Шутенко, Степеніко, Жаданівський, Кононенко, Романенко.

Кустпромці: — Пилипенко, Стешенко, Криницька, Смерека, Жаданівський, Стукаченко.

Постановка режисера Бортника

Реж. лаборанти: Лішанський

Художники: Шкляїв та Сімашкевич

Диригент Крижанівський

Виставу веде помреж. О. Савицький

Яблуневий Полон

Драма на 3 дії (в 15 картинах)
Ів. Дніпровського

Діві особи:

Зіновій — командир	П'ятого Радянського Полку . . . . .
Сатана, його брат	Кононенко
Матрос	Антонович
Таня	Бабіївна
Отаман Петлюровської Дивізії	Сердюк
Нещадим нач. Штабу	Подорожній, Радчук
Ярославна — начальник	
контр-розвідки Чистякова	
Іва	Титаренко, Смерека, Пілінська
Адам льокай Іви	Ходкевич
Шахтор	Жаданівський
Гаврилко	Гавришко
Гак	Степеніко
Малеча	Казаченко
Олешко	Шутенко
Хлопчик-повстанець	Пігулович
Сафо-хінець, вісто-вій Зіновія	Назарчук
Жінка перша повстанка	Станіславська
Жінка друга повстанка	Криницька
Командарм	Бабенко
Ад'ютант Командарма	
Гарматн. дивізіону Петлюрівської армії	Ходкевич
Головань — полковник	Бабенко
Хорунжий	Діхтяренко
Ад'ютант	Іванів
Молот-Батажок Загону	Дробинський
Денісов — Денікінський полковник	Мімотенко
Гайдамака перший Хвіля	
Гайдамака другий Гавришко	
Інспектор — представник Уряду	
У. Н. Р.	Савченко
Машиністка	Косаківна
Чорношличник	Гавришко
Вартовий	Шутенко
Редька — інтендант	Жаданівський
Ад'ютант перший	Хвіля
Ад'ютант другий	Жаданівський
Ад'ютант третій	Іванів
Селянка	Пілипенко
Дід	Хвіля
Червоноармійці, чорношличники, селяни. Гости на бенкеті.	

Жовтневий огляд

Урочисте грище на 2 розділи 26 яв.

Текст змонтований з писань: М. Куціша, М. Йогансена, Копиленка, Ю. Смолича, С. Бондарчука, Семенка, Тичини, Маяковського, Рубінера, Ерінштейна, Бехера, Штрамма, Толлера.

Переклади з чужих мов зроблені: Йогансеном, Ткаченком, Пановичем, Волковичем, Стешенком.

Ставлення головного режисера мистецького керовника театру Леся Курбаса. Оформлення сцени, убрання і маски Вадима Меллера. Музика Юлія Мейтуса.

Участь беруть: Антонович, Балабан, Бабіївна, Бабенко, Блавацький, Білащенко, Горна, Гавришко, Гірняк, Добровольська, Даценко, Долінін, Діхтяренко, Дробинський, Жаданівський, Іванів, Крушельницький, Кононенко, Криницька, Козаченка, Косаківна, Козачківський, Карпенко, Лор, Мар'яненко, Макаренко, Мілютенко, Масоха, Назарчук, Подорожній, Пилипенко, Пігулович, Пілінська, Петрова, Радчук, Романенко, Свашенко, Станіславська, Савченко, Стешенко, Смерека, Степеніко, Сердюк, Титаренко, Федорцева, Ходкевич, Хвіля, Чистякова, Шагайда, Шутенко.

Режисура Б. Тягно
Режисери-лаборанти М. Писецький
Скларенко В., Дубовик Л.

Диригув Б. Крижанівський.

Танки Шуварська, Купферова. Хор-капела „ДУХ“ під керуванням Соболєва.

Оформлення робили майстерні „Древоброубник“ та 5-й Держмехан завод.

Роботи:
по механізмі сцени І. Чаплигін
по бутафорії П. Крамич,
по освітленню Ф. Поздняков.
по убранні К. Коленко.
по меблі Ф. Башкін.
по перукам А. Федотов.

Виставу веде помреж. О. Савицький.

I-ша дія картина: 1. „Пролог“, 2. „Блакитний штаб“ 3. „Яблуневий Полон 4. „Політкани“ 5. „Сатана попався“.

II дія. 6. „Матросська іділія“. 7. „Набрів“ 8. „Бенкет“.

III дія. 9. „Без ватажків“ 10. „У командрата“ 11. „Злякались по стрілу“ 12. „Розстріл“ 13. „Паніка“ 14. „Зустріч“ 15. „Фінал“.

Постановка режисера Я. Бортника.
Реж. Лаборанти } В. Гайворонський
Художнє оформлення В. Шкляїва
Помреж. О. Савицький

Держ. Харківський Театр

Республіка на колесах

(Бузанівський лицедій)
п'єса на 3 д. (12 одмін) Я. Монтова

Дудка Андрій, прaporщик Кречет
Хапчук Сенька, чиновник

Крамаренко
Фенька, попівна, анархістка

Лешко
Кудалов Іван Іванович, телеграфіст

Домашенко
Негода Кузьма, сторож Твердохліб

Максим, селянин Овдіївко

Харитина, його жінка Заринська

Печений, колишній писар Тагаїв

Мерчик, комерсант Петляшенко

Люся Пузанок, учителька Горленко

Явдоха, салдатка Маслюченко

Сашко Завириюха, голова ревкому Сокирко

Стюпа, секретар ревкому Челищенко

Архип, льоцай Ватуля

Оксюша, дочка лавошника Попова

Гервасій, піп Ходимчук

Дід Манько

Баба Жданова

Селянин I Воронъко

II Лосів

Кум Павлусенко

Інвалід-салдат Свічкаренко

Корольок Гаевський

Салдатка I Бузанівська Малієва

II Санківська

Салдатка I Таранівська Акимова

II Нікітіна

III Костєва

IV Ефремов

Незаможник Олишівна, Войтенко

Баби Удовенко

Салдат I Чорнуха

II Потоїв

III Шкурат

IV Полінський

Червоноармієць Шкурат

Гармоніст Трудлер

Хлопчик I Трудлер

Хлопчик II Скуратова

III Лосева

IV Наливайко

V Мизинець

VI Петровська

VII Попова-Сергієва

Салдатки Залізна, Вятківська

Сергієнко, Мазуренко

Салдати Челищенко,

Ходимчук Хорош

Салдат з одрізом Шкурат

Постановка Гол. Реж. О. Загарова

Оформлення сцени худ. Ю. Магнер

В ті дні (БАНКРОТ)

п'єса на 5 д. (15 епізодів)

С. Лівітіної переклад Ю. Смолича

Дісні особи:

Данов, інженер Овдіївко

Ольга, його дружина Маслюченко

Данов, професор, батько інженера Тагаїв

Марія Іван., мати Ольги Заринсько

Буров, токар Сокирко

Спиридонов, студент Домашенко

Грачевський, дирек. заводу Хорош

Заливайко, механік Петляшенко

Устенко Кречет

Байко Робітники Свічкаренко

Кузык Твердохліб

Сидоров Коханій

Надя, курсистка Лешко

Степанчик, студент Крамаренко

Степаніч, вартовий заводу Манько

Таня, онука Степанчика Скуратова

Начальник міліції Ходимчук

Панич Літвінов

Панючка Попова

Пан Челищенко

Дама Малієва

Міліціонери Удовенко, Шкурат

Газетар Трудлер

Невідомий Лосів

Режисер А. Клішев

Оформлення сцени Ю. Магнер

Вистави веде пом. реж.

Ф. Благополучний

Руський

Драмтеатр

Іван Козырь и Татьяна Русских

П'єса в 3-х діях в 22 епізодах Д. Смолина.

Дійсні особи:

Іван Козырь . . . . . Блюменталь

Тамарин (Засл. Арт. Респ.),

А. Н. Вейский

Татьяна Русских, И. А. Люмінар-

ская

М-р Ллойд . . . . . П. А. Алексеев

Лоретта . . . . . И. А. Лацилина,

В. С. Шевырева

Месьє Артиль . . . . . Л. Я. Полевой.

Мадам Артиль . . . . . В. В. Красова

З. А. Марачевич

Том, негр . . . . . Е. А. Саблина

Фы-Фун-Лі, китаець Ф. Намф-

род, В. П. Лермін

Начальник поліції З. А. Зинин

Перший агент Н. М. Юріев

Другий агент С. А. Гольдштаб

Капітан Н. А. Шевелев

Укер старший механік Л. Хорват

1-й кочегар А. С. Кримський

2-й кочегар В. Т. Вадура

Скрипач Ф. А. Новиков

Мари Е. М. Метейська

Китти З. П. Паяр

Мици З. Ллойда Е. Н. Ленська

Кочегари, матроси, пасажири

и службі парохода.

Время дії п'єси наші дні.

Постановка П. А. Алексеева

Художник Н. К. Пелевін

Ведеть спектакль помошник режис.

Д. А. Дейсмор

Монтировочный режисер М. В. Влади-

миров

Київський

Державний театр

ім. Ів. Франка

для дітей

П'ЯТНИЦЯ 11-го, СУБОТА 12-го, НЕДІЛЯ 13-го ЛИСТОПАДА

Прем'єра

За Шіллером. Переклад П. Шербатинського

„ВІЛЬГЕЛЬМ ТЕЛЬ“

Сценічне оброблення та постановка режисера А. Ф. Лундіна

Художник М. ДРАК Композитор І. ВІЛЕНСЬКИЙ

Бутафор В. ПЕТРОВ

Любовь под вязами

Пьеса в 3 действиях Е. О'Нейль.

Исполнители:

Кабот . . . . . Хорват И. А.
Симеон . . . . . Крымский А. С.
Питер . . . . . Зинин З. А.
Ибен . . . . . Блюменталь Тамарин
(Засл. арт. респ.)
Эбби . . . . . Самборская Л. С.
Музыкант . . . . . Новиков Ф. Н.
Старый фермер . . . . . Вадюра В. Т.
Фермер . . . . . Гольштейн С. А.
Девушка . . . . . Ленская В. А.
Шериф . . . . . Юренев Н. М.
Постановка П. А. Алексеева
Художник Пеленкин Н. К.
Танцы в постановке Моисеева.
Монтирует режиссер Владимир М. В.
Ведет спектакль пом. режиссера
Дейсмор Д. А.

Горе от ума

Комедия в 4 действиях.

А. С. Грибоедова

Действующие лица:

Павел Афанасьевич Фамусов
Управляющий в казенном
месте . . . . . П. А. Алексеев
Софья Павловна, его dochь . . . . . М. Н. Дефорж
Лиза, служанка . . . . . Л. С. Самборская
Алексей Степанович Молчалин, секретарь Фамусова . . . . . А. М. Борелин
Александр Андреевич Чаткий . . . . . В. А. Блюменталь-Тамарин
(Засл. Арт. Республики)
Полковник Скаловуб Н. А. Хорват
Наталья Дмитриевна . . . . . И. А. Лашкина
Платон Михайлович . . . . . Л. Я. Полевой
Князь Тугоуховский . . . . . А. Ф. Намфрод
Княгиня Тугоуховская . . . . . А. И. Берковская
1-ая княжны . . . . . Е. М. Метельская
2-ая . . . . . М. А. Неар
3-ая их . . . . . Е. А. Саблина
4-ая . . . . . Е. И. Ленская
5-ая дочери . . . . . З. П. Паэр
6-ая . . . . . Н. Н. Наврозова
Графиня бабушка . . . . . М. М. Муссари
Графиня внучка . . . . . Янковская
Антон Антонович Загорский . . . . . Н. А. Шевелев
Решетилов . . . . . Г. В. Гетманов
Г-н Н . . . . . Росский
Г-н Д . . . . . В. П. Лермин
Петрушка . . . . . Н. М. Юренев
Швейцар . . . . . А. С. Крымский
Постановка Н. А. Алексеева
Ведут спектакль: М. В. Владимирык
и Д. А. Дейсмор
Оформление спектакля художник . . . . . Н. К. Пеленкина
Зав. худ. частью Л. С. Самборская
Главный режиссер П. А. Алексеев
Очередной режиссер Н. А. Хорват
Зав. музык. частью Я. Полферов

Театр Пролеткульта

По ту сторону щели

(Профессор Друммонд)

Пьеса в 3 действиях (9 эпизодов)
А. Афиногенова, по Джеку Лондону.

Действующие лица:

Профессор Друммонд } Б. Дьяков
Рабочий Биль Тодс } Б. Гаремов
Морган, банкир . . . . . Б. Гаремов
Регина, его dochь . . . . . Н. Федоренко
Секретарь Моргана . . . . . М. Алисов
Ван-Форст, профессор . . . . . О. Гандель
Ван-Форст, его жена К. Богданова
Елена, их dochь . . . . . В. Ханченко
Беблен, спортсмен . . . . . И. Гальперин
Марго, секретарь Друммонда

Л. Майзель

Джо, слуга Друммонда . . . . . А. Качеров
Харвард, издатель . . . . . А. Свистунов
Мак, председатель союза . . . . . Б. Гаремов
Мэри, секретарь союза П. Ермакова
Томм-Ману, негр . . . . . В. Грудницкий
Ю-Ли, хозяин бара . . . . . А. Туманский
Патти, негритенок . . . . . П. Долгополов
Вильямс, шпик . . . . . А. Свистунов
Старший мастер . . . . . А. Алисов
Джонс, старый рабочий

С. Гордиенко

Патрик Леслинг . . . . . В. Дудецкий
Новичек Боб . . . . . М. Алисов
Гарри Гарри . . . . . П. Долгополов
Джипси . . . . . С. Чишко
Лиззи . . . . . И. Хатьянов
Анна . . . . . А. Васильева
Кетти . . . . . А. Бурштейн
Сыщик . . . . . К. Богданова
1-й полисмен . . . . . И. Хатьянов
II-й полисмен . . . . . А. Туманский
I-й репортер . . . . . В. Дудецкий
II-й репортер . . . . . А. Качеров
Графиня Лежинская . . . . . Б. Бурштейн
Князь Головин . . . . . С. Чишко
Матрос . . . . . И. Хатьянов
Ковбой . . . . . А. Алисов
1-ый } . . . . . А. Качеров
2-ой } фашисты . . . . . П. Долгополов
3-ий } . . . . . И. Гальперин
4-ый } . . . . . А. Алисов

Гости у Моргана: Васильева, Майзель, Ермакова, Алисов, Гальперин, Долгополов, Качеров.

Постановка Л. Лукацкого

Художник А. Босулаев

Композитор Ю. Мейтус

Танцы в постановке Вигилева

Лаборанты: А. Босулаев, Б. Гаремов

Художественный руководитель Захарий Вин

Управляющий театром Н. Муренко

Сила сильных

Пьеса в 3 действиях В. Плетньова, по рассказу Б. Лавренчука „О простой вещи“.

Действующие лица:

Леон Кутюрье. Француз коммерсант . . . . . Б. Гаремов
Дмитрий Орлов.

Марго-Кутюрье Бела, подпольный рабочий . . . . . Н. Федоренко

Доктор Саковник . . . . . О. Гандель
Саковнина, жена доктора . . . . . К. Богданова

Полковник Розенбаум. Начконтрразведки . . . . . А. Туманский
Поручик Соболевский.

Комендант контрразведки И. Гальперина, Дудецкий, Свистунов

Капитан Туманович. Военный следователь . . . . . Б. Дьяков

Семенухин. Член Ревкома. Подпольщик . . . . . В. Грудницкий
1-й офицер . . . . . С. Гордиенко

2-й . . . . . А. Свистунов
3-й . . . . . С. Гордиенко

М. Давидов
Юнкер Терещенко . . . . . П. Долгополов

Интеллигент . . . . . В. Дудецкий
Торговец . . . . . Ф. Белопольский

Селянин . . . . . И. Гальперин
Акционный чиновник . . . . . А. Алисов

Девушка с кудряшками В. Ханченко
Простая женщина . . . . . А. Васильева

Постановка Захария Вин. Реж. Лаборант Б. Дьяков. Художник А. Босулаев. Зав. Музик. Част. Б. Финдель. Спектакль ведет С. Чишко.

ВИЙШОВ З ДРУКУ ЧЕРГОВИЙ №
ГУМОРИСТИЧНОГО ЖУРНАЛУ

„ЧЕРВОННИЙ ПЕРЕЦЬ“

ВИМАГАЙТЕ У ВСІХ КІОСКАХ та ГАЗЕТЧИКІВ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 15 КОП.

Театр Музкомедії

Ярмарка невест

Муз. ком. в 3 дійств. . . В. Якоби
 Джек Гаррисон . . . Янет
 Флора, его жена . . . Каренина
 Люси, его дочь . . . Попова
 Том Миглес . . . Бравин
 Бесси, камеристка Люси **Болдырева**
 Граф Ротенберг . . . Таубе
 Фриц, его сын . . . Таганский
 Шериф, хозяин гостиниц . . . Шадурский
 Паstor . . . Толин
 Юноша . . . Ромашкевич
 Нотариус . . . Забайкалов
 Капитан . . . Брянский
 Постановка гл. режисера . . . Ф. С. Таганского
 Главн. дирижер Н. А. Спирідонов
 Прима балерина Н. В. Пельцер
 Балетмейстер А. С. Квятковский
 Ведет спектакль Л. Г. Маленский
 Художник . . . Супонин

Міг счастья

Муз. ком. в 3 дійств. муз. Штольца.
 Граф фон-Бібербах . . . Таубе
 Эльфрида, его жена . . . Гвоздева
 Ганс, их сын . . . Делямар
 Луц фон-Бурген . . . Шадурский
 Муценбахер . . . Васильчиков
 Ева, его жена . . . Каренина
 Лицци, его дочь Попова, Болдырева
 Дезире, шансон. певица Наровская
 Фриц . . . Райский
 Платцер . . . Таганский
 Тоблас, владелец парикмахерской . . . Забайкалов
 Мальчик . . . Лесковская
 Касси . . . Шульженко
 Постан. гл. реж. Ф. С. Таганского
 Дирижирует С. Д. Солящанский
 Прима балерина Н. В. Пельцер
 Балетмейстер А. С. Квятковский
 Художник . . . Супонин
 Ведет спектакль Л. Г. Маленский

Сильва

Муз. ком. в 3-х дійст. Кальмана
 Князь Валянок . . . Янет
 Княгиня Валянок, его жена . . . Каренина
 Эдвин, их сын . . . Райский
 Стасен їх племянница . . . Таганская
 Сильва Вареску . . . Наровская
 Ферри . . . Васильчиков
 Граф Бони . . . Таганский
 Ропе . . . Брянский
 Генерал . . . Толин
 Нотариус . . . Шадурский
 Нико . . . Толин
 Постановка гл. режис. Ф. С. Таганского
 Дирижирует С. Д. Солящанский
 Прима балерина Н. В. Пельцер
 Балетмейстер А. С. Квятковский
 Ведет спектакль Л. Г. Маленский
 Художник . . . Супонин

Коломбина

музком. в 3 д. муз. А. Рябова.
 Графиня Коллетта . . . Наровская
 Маркиз Филипп . . . Тауба
 Октав Дюпорей . . . Райский
 Пикадор . . . Янет
 Кайтал . . . Таганский
 Этелька . . . Болдырева
 Жопонэ . . . Шадурский
 Жорж . . . Брянский
 Рауль . . . Делямар
 Эрнео . . . Забайкалов
 Матрос . . . Толин
 Лакей . . . Ромашкевич
 Постановка гл. режис. Ф. С. Таганского.
 Дириж. С. Д. Солящанский.
 Балетмейст. А. С. Квятковский.
 Прима-балерина Н. В. Пельцер
 Спектакль ведет А. Г. Маленский.

Баядерка

музком. в 3 д. муз. Кальмана.
 Принц Раджами . . . Райский
 Одетта Даримонт . . . Попова
 Маркиз Наполеон . . . Таганский
 Луи Филипп . . . Янет
 Марнетта . . . Наровская
 Полк. Паркер . . . Хенкін
 Фефе . . . Миловидова
 Дева, ад'ютант . . . Делямар
 Дева Синчи . . . Засимович
 Деватор Трабизонт . . . Шадурский
 Пимпринетт . . . Брянский
 Котек . . . Забайкалов
 Джон . . . Делямар
 Директор бара Толин
 Капельдинер Ромашкевич
 Постановка гл. реж. Ф. С. Таганского
 Дириж. С. Д. Солящанский
 Балетмейстер А. С. Квятковский
 Прима-балерина Н. В. Пельцер
 Ведет спектакль Л. Г. Маленский

Подвязка Борджиа

Муз. ком. в 3-х дійст. М. Краусса.
 Герцогиня фон Гогенштайн . . . Каренина
 Граф Франц, ее племянник . . . Хенкін
 Роза — Мария, его жена . . . Светланова, Попова
 Граф Алодар Веро Райский
 Эйтль . . . Янет
 Стаси, его племянница . . . Болдырева, Таганская
 Граф Отто . . . Делямар
 Мукки фон Кадельбург . . . Кушнір
 Собри . . . Таубе
 Тони Гофер . . . Таганский Гелдрону
 Лайот, хозяин постоялого двора . . . Брянский
 Пирошка, его дочь . . . Белецкая

Клоун

Музикальн. комедия в 3-х дійст. Краусса.
 Адриан фон-Готтентат . . . Янет.
 Елена, его дочь . . . Попова.
 Конрад Хегелин . . . Бравин
 Киприан Гункель . . . Таганский.
 Мими . . . Болдырева.
 Казимир Водраковский . . . Васильчиков.
 Тобия Воллер, педагог . . . Брянский.
 Иван, слуга барона Толин.
 Постановка глав. режис. Ф. С. Таганского.
 Дирижирует С. Д. Солящанский.
 Балетмейстер А. С. Квятковский.
 Ходожник П. М. Супонин.
 Прима балер. Н. В. Пельцер.
 Ведет спектакль Л. Г. Маленский.

Принцесса цирка

Муз. комедия в 3 дійст. Кальмана

Федора Корнеджи, американка вдова . . . Светланова
 Князь Афанасий Рюрикович . . . Янет
 Князь Купоросов . . . Кушнір
 Граф Пусин . . . Делямар
 Брусовский ад'ютант . . . Шадурский
 Директор цирка Хенкін
 Мистер Икс . . . Бравин
 Пинелли режиссер цирка . . . Таубе
 Мисс Мабель, наездница . . . Таганская
 Барон Розенцвей Толин
 Карад Шумбергер . . . Каренина
 Топи, ее сын . . . Таганский
 Пеликан, обер-кельнер . . . Васильчиков
 Максик, никола Забайкалов
 Михаил, дворецкий князя . . . Толин
 Мери, девушка в баре . . . Шульженко
 Билетер . . . Ромашкевич
 Постановка гл. режисера . . . Ф. С. Таганского
 Дирижирует гл. дирижер . . . Н. А. Спирідонов
 Балетмейстер А. С. Квятковский
 Прима-балерина Н. В. Пельцер
 Художник . . . Супонин
 Ведет спектакль Л. Г. Маленский

Геза, старый слуга Шадурский
 Директор отеля . . . Толин
 Постановка гл. реж. Ф. С. Таганского
 Дирижирует гл. дириж. Н. А. Спирідонов
 Балетмейстер А. С. Квятковский
 Прима-балерина Н. В. Пельцер
 Ведет спектакль Л. Г. Маленский.

СПИСОК № 24

П'ес дозволених до вистави Вищим Репертуарним Комітетом УПО НКО УСРР

Український репертуар

1. Атаманюк В. „Зрадник“. П'еса на 1 д. Рук. Стор. 7. А.¹
2. Балабан Б. „Темнота“. П'еса на 3 д. Рук. Стор. 30. А.
3. Бедзик Д. „Цвіркуни“. Драма-комед. на 3 д. Рук. Стор. 57. |А.
4. Галюк І. „Б'ють пороги“. Музказка на 3 д. з прол. і епіл. Рук. Стор. 49. А.
5. Кочерга Іван. „Алмазне жорно“. Драма на 5 д. Рук. Б.
6. Мамонтов Яків. „Бузанівський лицедій“. Трагікомедія на 12 одм. Рук. Стор. 66. А.
7. Фіонгенов І. „Шпигун“. Драма на 4 д. Рук. Стор. 157. А.

Русский репертуар

1. Александрович. „Дважды убитый“. Предс.-шутка в 4 д. А.
2. Андреев Б. „Третий фронт“. Сцены в 3 д. А.
3. Вильдрак Шарль. „Корабль отважный“. Пьеса. Б.
4. Воронецкая В. „Борьба“. Пьеса в 5 д. А.
5. Гольдсмит. „Вечер с приключениями“. Пьеса. Б.
6. Градов Гр. „По евангелии“. Ком. в 1 д. Изд. „Безбожник“. А.
7. Гурьев А. „Любовь и жилплощадь“. Комед. в 1 д. А.
8. По Достоевскому Ф. М. „Дядюшкин сон“. Пьеса в 1 карт. А.
9. Ильинский Ф. „Баринов и К-о“. Комед. в 3 д. |А.
10. Ильинский Ф. „Ломоносова смекалка“. Пьеса в 3 д. ГИЗ. А.
11. Крапенинников Николай А. „Вдали от родины“. Драма в 5 д. (По роману Э. Бюрне. Б.
12. Курдюмов В. „Накипь“. Пьеса в 3 д. А.
13. Курин Г. „Пожар“ Драма в 4 д. А.
14. Ланин И. А. „Замзав в интересном положении“. Вод. в 1 д. А.
15. Лессинг Э. „Эмилия Галотти“ или „Убийство Гонзаго“. Драма в 5 д. Перевод Тихонович. А.
16. Любимский. „Коля в бочке“. Комед. в 1 д. А.
17. Любин В. „Которая из трех“. Пьеса в 7 эпиз. А.
18. Любоп. „Обращение ангела“. Тр.-ком. в 4 д. А.
19. Мазовский. „Чарэ“ (Часы режима экономии). Шутка в 1 д. А.
20. Маршак С. Я. „Петрушка-иностраниц“. Пьеса в 1 д. А.
21. Морозов Д. „Обезьянний остров“. Пьеса в 4 д. А.
22. Нестров. „Из огня да в полум'я“. Пьеса в 3 д. А.
23. Обневский О. „Святая инквизиция“. Траг. в 4 д. Б.
24. Папарадэ Евгений. „Берем“. Драма в 7 д. А.
25. Петрашкевич Н. „Пропащие души“. Водев. в 1 д. А.
26. Пиранделло Луиджи. „Одеть тех, кто наг“. Пьеса в 3 д. Пер. В. Маркович. Обработ. А. Р. Кугеля. Б.
27. Туманский А., Томский С. и Геркен Ев. „Цыганские романсы в лицах“. Музпарод. в 1 д. Б.
28. Ульяновский А. „Облигация“. Комед. в 3 д. А.
29. Філіппов А. „Своими средствами“. Пьеса в 3 д. А.
30. Чинаров Р. и Биншток В. „Открытие памятника“. Ком. в 1 д. А.
31. Щеглов Д. „Бабий бунт“. Ком. в 3 д. А.
32. Юрьян Ю. „Братство Кункап“ или „Священный зверь“. Драма в 5 д. А.

Вчен. Секретар ВРК М. Плеський